

38/18

A
NAGY-KÁROLYI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1897. május 11-én

NAGY-KÁROLYBAN

és 1897. szept. 28-án

Máté-Szalkán tartott

közgyűléseinek

JEGYZŐKÖNYVE.

Mátészalka.

Nyom. Weisz Zsigmond könyvnyomdájában.

1898.

A nagy-károlyi ev. ref. egyházmegye 1897.
május 11-én Nagy-Károlyban tartott közgyűlésének

JEGYZÖKÖNYVE.

Jelen voltak:

Segesvári József esperes és **Kulin Imre** e. megyei gondnok elnökletük alatt:

Ujlaky Gábor

Lövey Pál

Vityi Bertalan

Uray József

Korány János egyházi

Dienes Lajos

Szintay István

világi

tanácsbírák.

Lelkészek közül jelen voltak: Asztalos György n.-károlyi, Szabó Gusztáv szamoszegi, Tukacs Lajos ny.-megyesi, Kincses István m.-szalkai, Csighy Ferencz kir.-daróczi, Csighy István kir.-sz.-miklósi, Kalmár Ferencz gencsi, Veress Imre irinyi, Rácz Elek k.-majtényi, Nagy Károly dengelegi, Tukacs Albert domahidai, Berey József n.-ecsed, Havas Gyula börvelyi, Szigethy Gyula gebei lelkészek.

Egyházak képviselői: Bodoky Béla kis-majtényi, Szabó Lajos és Kovács Károly ecsedi, Mándy Sámuel m.-szalkai, Szücs Miklós gebei, Nagy Sándor ó-apáti, Kulin Imre, Szántay István ér-endrédi, Veress Ferencz és Csizsma Zsigmond kr.-sz.-miklósi, Csáky Sándor, Tordai Károly börvelyi, Tukacs János gencsi, ifj. Uray József csomaközi, Kósa Mihály szamoszegi, Ilyés Ferencz kaplonyi, Domahidy Elemér n.-károlyi egyháztól.

Tanítói testület képviselői: Szabó Lajos és Kovács Károly n.-ecsed tanítók.

Ezen kívül számos hallgató.

Jegyzők: Ujlaky Gábor egyházi, Dienes Lajos világi jegyző.

Esperes ur buzgó imádsága után e. megyei gondnok ur a gyűlésen megjelenteket szívélyesen üdvözölvén: a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

1. Képviselők megbízó levelei
Levéltárba tételnek.

2. Olvastatott Gróf Degenfeld József e. ker. főgondnok urnak Esperes urhoz intézett levele, melyben sajnálatának ad kifejezést, hogy egyházkerületi főgondnokra lett elválasztása folytán, e. megyei tanácsbírói hivataláról lemondani kénytelen.

Ezen levélben e. ker. főgondnok ur arról is megemlékezik, hogy ő, habár még 1870-ik évben elválasztatott ugyan a dunamelléki e. kerületben jegyzőnek, de egyházi hivataloskodását azon időtől számítja mégis, midőn a n.-károlyi e. megye 1878.-ik évben tanácsbíróvá választotta, mely hivatalának tehetsége szerint egész készséggel és örömmel igyekezett is megfelelni; most midőn ezen egyházmegyében eltöltött hivataloskodási idejére mindenkor édesen emlékezik vissza: egyszersmind azon kegyes ígéretének is kifejezést ad, hogy fő gondnoki állásában egyházmegyének virágzását előmozdítani igyekezni fog.

Egyházmegyei közgyűlésünk mig egy részről legmélyebb sajnálatának ad kifejezést, hogy a tanácsbírói karának egyik legdiszesebb tagját, ki 22 év óta annyi bölcsességgel, párosult lelkesedéssel, kitartó munkássággal igazság érzettel és tapintatossággal vett részt egyházmegyénk kormányzásában, kénytelen kibocsájtani egyházmegyénk kormányzó testületéből: másrésztől legőszintébb örömeinek ad kifejezést, hogy e. kerületünk közvéleményének nagy többsége felismerte az igazi érdemet, midőn őt a legmagasabb kitüntetésben részesítve: egyetemes egyházunk egyik oszlopává emelte, a hol magas állásában a gondviseléstől nyert szép tehetségeket egyetemes egyházunk virágoztatására fordítja, s kormányzói bölcsességét a legszélesebb körben érvényesítheti.

Midőn tehát fájó érzéssel fogadja egyházmegyei közgyűlésünk Gróf Degenfeld József urnak egyházmegyénktől való közvetlen megváltását: hálás tisztelettel mond köszö-

netet egyházmegyénkben tett hasznos és hű szolgálataiért: lelkesen veszi azon kegyes ígérletét, hogy egyházmegyénktől ezután sem vonja meg becses pártfogását; midőn lemondását, ki egyházmegyénknek eddig is dicsekedése volt a kényszerítő körülmények miatt elfogadja: érdemeit jegyzőkönyvünkben megörökíti.

Az így ürességbe jött tanácsbírói hivatal betöltésére a szavazatok elrendelésére egyházmegyei közgyűlésünk Esperes urat felkéri.

3. Esperes ur jelenti, hogy Földváry Sándor e. megyei világi tanácsbíró ur hozzá intézett távirati értesítésében tudatja, hogy elodázhatatlan másnemű hivatalos teendői miatt jelen e. megyei gyűlésünkön részt nem vehet.

Sajnos tudomásul vétetik.

4. Olvastatott Esperes urnak egyházmegyénk szellemi és anyagi állapotát hiven előtűntető következő hivatalos jelentése:

Nagytiszteletű Egyházmegyei közgyűlés!

A törvényszerű egyházlátogatást az egyházmegye déli részén márczius 30-tól április 12-ig, majd folytatólag az éjszaki részen április 21-től 30-ig bevégezvén azon helyzetben vagyok, hogy az egyházmegye szellemi és anyagi állapotáról szóló jelentésemet egyfelől az egyház látogatási jegyzőkönyv, másfelől pedig saját tapasztalataim nyomán is részletesebben terjeszthessem be, mint ezt az elmúlt években tehettem, midőn végzetszerű körülmények gátoltak abban, hogy az egyház látogatást az egész egyházmegyében személyesen végezhessem.

Mielőtt azonban egyházmegyénk szellemi és anyagi állapotának ez idő szerinti állásáról jelentésemet megtenném, szükségesnek tartom előbb bejelenteni azon időközi változásokat, melyek mult gyűlésünk óta részint a lelkészi, részint a tanítói karnál létre jöttek.

Elsőnek emlitem fel ezek között azt, hogy a *kraszná-szent-miklósi* egyházban, mely t. Kalmár Ferencz urnak már a mult gyűlésre bejelentett gencsi lelkészszé választásával jött üresedésbe, Csighy István, volt k.-daróczi segéd-lelkész lett meghívás útján elválasztva, mely választás ellen óvás nem adatván be: megerősítettett.

A tanítói karnál: Janka Péter elhalálozásával *Endrédre* Kovács Alajos, *Dobrára* Barta János eltávozásával Huszár Lajos okleveles tanítók választattak meg, mindketten jó reményű ifju tanerők. *Szamos-szegén* a népnevelés terén kitartással működött Török Lajos tanító

mult évi október 1-től nyugdíjaztatván, helyére ottani leánytanító Csombók Ferencz választatott, az így megüresült leánytanítóságra pedig -- miután időközileg rendes tanítót vagy tanítónőt kapni nem lehetett — ideiglenesen Bartha Emma okleveles tanítónő lett alkalmazva, kinek távozásával most már ugy ezen, mint a harmadik tanítóság is ürességben van. Végre *Vilkából* Kocsár Elek volt tanító lemondás folytán eltávozván, helyére kis-majtényi volt tanító Szőke Gábor választatott meg, kinek helyére viszont *Gencsről* Csombók Mihály tanító lett elválasztva.

Megemlítem még ezzel összefüggésben, miszerint Horváth Lajos *Csomaközről* Kr. Szentmiklóstra neveztetvén ki állami tanítónak, helyére ideiglenesen ifj. Uray József lett alkalmazva, ki kevés számu tanítványaival meglepő eredményt mutatott felegyházlátogatás alkalmával.

Most térek már át egyházmegyénk szellemi és anyagi állapotára

I. Szellemi állapot.

A mi elsőben is a *szellemi állapotot* illeti: a mennyiben ez alatt részint a *gyermekes iskolai képeztetését*, részint a felnőttek *vallás-erkölcsi életét* lehet és kell érteni, — szólok először is az iskolai oktatásról.

A.) A *népiskolai oktatás* egyházmegyénkben, ha nem éri is el mindenütt azt a mértéket, melyet a törvény megkíván, de a viszonyok s anyagi körülményekhez képest általában megnyugtató. Tanítóink nagy része igyekszik nemes hivatásának megfelelni s az egyházkerület által megállapított tanterv több iskolában be van hozva és sikerrel keresztülvive. Ami pedig a tanítási eredményt illeti: bár általában is el lehet mondani, hogy a tanítók legtöbb helyen jó, egyebütt pedig a viszonyokhoz képest kielégítő eredményt értek el s bár az egyházmegye határozatilag eltörölte az iskolák régebben divott részletesebb osztályozását, de azért én mégis méltánytalannak tartanám azt, hogy a hasonló viszonyok mellett a szorgalom és szakértelem nagyobb mértékét feltüntető iskolák, illetve azok tanítói egyenlő elismeréssel jutalmaztassanak az olyanokkal, kik mögöttük messze, alul maradnak. Ennél fogva az iskolákról szerzett tapasztalataimat a következő fokozatban tüntetem fel:

1) Azok között, a melyek mind a fegyelem, mind a helyesen alkalmazott tan módszer, mind a szorgalom által meglepő eredményt mutattak fel, első helyen említendő a példányszerűségről már jól ismert *nagy-károlyi kisebb fia iskola*, közel áll hozzá a *leány*, majd a *nagyobb fia iskola*, nem különben a *csomaközi, bórvelyi fi, körtvélyesi leány*, továbbá a *mátészalkai mindhárom, fábiánházai, nagy-ecsed i fi és ó-apáti iskolák*.

2) Középszerűeknek mégis jóknak mondhatók: a *géresi, dobrái, genési, domahidai, irinyi, endrédi, körtvélyesi fi, mérki, n. ecsedi leány, szamoszegi fi, olesvai, ilki és k. jánosi iskolák.*

3) *Kielégítők: a gebei, hodászi, ó-pályi, parasznyi és paposi iskolák, tekintettel a helyi viszonyokra s részben a nagy szegénységre.*

Ki nem elégitő a bőrvélyi leány, valamint a vitkai hol az iskolai tanítás csaknem egész évben szünetelt a tanító távozása miatt.

Nem vizsgálthattak meg, *himlő s más járvány betegség miatt, hatóságilag be lévén zárva a kaplonyi és nyírmegyesi iskolák; a királydaróczi és berei iskolákban pedig jelenleg tanító nincs.*

Állami iskola van: Kr. Szentmiklóson és Dengelegen, hol a vizsgálat csak is a vallásstanra terjedt ki, mit az illető lelkészek teljes szorgalommal és buzgósággal tanítanak növendékeiknek.

B.) A vallás erkölcsi élet tekintetében örömmel jelenthetem, hogy az egyháziasság, a vallásos buzgóság, mely nem csak az istentisztelet buzgó látogatásában hanem az egyházak fentartására irányzott hű munkálkodásban s több helyen nemes és fényes áldozat készségben is nyilatkozott, egyházmegyénk valamint eddig nem állott, úgy most sem áll az utolsó helyen, mint azt az anyagi helyzetről szóló számszerű adataim fogják igazolni.

A köz isteni tiszteleteket a nép buzgóan látogatja csaknem mindenütt; czégéres bűnök sehol sem uralkodnak; a vadházasságok is apadóban vannak; a gyülekezetek belhivatahnokaikkal a legtöbb helyen békében élnek, csupán egy egyházat találtam, hol az egyháziasság a vallásos buzgóság sok kívánni valót hágy fenn s viszont egy másikat olyat, hol a lelkész és presbiterium között bizonyos anyagi kérdések miatt feszült viszony uralkodik.

Áttért hozzánk a mult év folyamán más felekezetekből 8, kitért tőlünk hozzájuk 4.

Végül a szellemi és vallás-erkölcsi élet czíme alatt kell szólanom a „nazarenizmusról” is, mely vallási tévelygés egyházmegyénkben legelőször *Ér-Körtvélyesen* lépett fel, még a mostani lelkésznek tiszteletes Pataky Sándornak ottani segédlelkész korában, melyet ő úgy akkor mint most, rendes lelkészi minőségében eredménnyel ellensúlyoz, mert e tévelygésben ma már csak 3 család szenved ott s tovább terjedésére nincs is kilátás. Ezekre nézve utasításul adtam a jelen volt presbytereknek, mint akik a közéletben velük gyakrabban érintkeznek s kiknek ezt presbyteri tisztük is önkényt hozza magával, hogy igyekezzenek felvilágosítani e tévelygőket s szeretettel közeledve hozzájuk, magyarázzák meg nekik, hogy a Krisztus tana, melyet mi

is hirdetünk és igaznak vallunk, úgy az egyesek, mint az összes emberiség előtt a folytonos szellemi és erkölcsi haladás és tökéletesedés végtelen útját mutatja meg s a történelem tanúsága szerint ez a haladás és tökéletesedés ma is folyamatban van, de azt hinni, hogy az a magasztos tan akár az összes emberiséget, akár egyes embert vagy felekezetet egyszerre szentté, tökéletessé tehetne: ez merő tévelygés, mit nyilván bizonyít az is, hogy az ő ér-körtvélyesi prófétájukat, Budapesten székelő legfőbb prófétájuk, *Májer*, ki valószínűleg maga sem bűn nélküli szent egy vétkes cselekmény elkövetése miatt az ugynevezett „szentek” társaságából kicsapta, mint ezt maguk a presbyterek jelentették;

Ér-Körtvélyesen kívül, mint ujabban értesültem, még *N.-Ecseden* és *Gebén* kezdi a vallási tévely fejét fölemelni, valószínűleg a Kraszna meder ásáshoz, más ily vallási tévelygéstől inficiált vidékekről felfogadott munkások terjesztvén azt. Ugyanazért óhajtható, hogy az illető lelkészek presbyteriumaikkal együtt minden lehető megtegyenek gyülekezeteiknek e ragályos lelki betegségtől való megóvására, nem erőszakot használván azzal szemben, — mi csak visszahatást szülne, — hanem az okosság, szelidség és szeretet krisztusi fegyvereit.

Mint szellemi előhaladásra törekvést említem fel itt még azon körülményt, hogy N.-Károlyban a belhivatalnokok buzgó közreműködése folytán „*Protestáns társaskör*” alakult, melynek czélja a társas összejövetelek által ápolni és terjeszteni a protestáns szellemet és érdekeket.

Jelentésemnek a szellemi és vallás-erkölcsi állapotról szóló részével itt végezvén, most már következik:

* II. Anyagi állapot.

Midőn egyházmegyénknél és az egyházmegyénkbe kebeleztetett gyülekezeteknek anyagi állapotáról akarok szólni: elborul lelkem azon nehéz küzdelem láttára, melyet nem csak a kisebb falusi gyülekezetek, hanem kivétel nélkül még a nagyobbak is ezek között a n.-károlyi és mátészalkai városi gyülekezetek is évről-évre kénytelenek — anyagi eszközeik elégtelensége miatt — megküzdeni önfentartásuk érdekében. Mert nem említve a belhivatalnokok részére kötelességszerűleg kiszolgáltatni szokott s ma már a kor igényeinek meg nem felelő esekély javadalmakat, melyek a legtöbb falusi egyházban még ma is fent állanak, az egyházi közigazgatásnak ma már a réginél sokkal fokozottabb igényei, a közalapi adó s más szükségek, valamint az egyházi épületek fentartása együtt véve oly terhet rónak nem csak a kisebb falusi gyülekezetekre, melyek pedig ma

már némi segélyben részesülnek, hanem a nagyobbakra is, melyeket kellő jövedelem forrás hiányában csakis *önmegadóztatás és áldozatkészséggel* lehet elviselni.

De e nehéz küzdelemben, melyet gyülekezeteink önfentartásuk érdekében folytatnak. épen az a fölemelő, hogy az a munkásság és áldozat-készség, mely ref. egyházunkat kezdetben megalapította még ma sem szűnt meg egészen sőt sokszor ma is fényes példákban nyilvánul. Mert a mellett, hogy a kisebb, néptelenebb gyülekezetek tagjai rendszeren feles vagy másféle közmunka vállalással igyekeznek pénzt szerezni s az egyház szükségéin segíteni, sok helyen az önkénytes áldozatkészség is nagyban előmozdítja még ma is szegény egyházunk boldogulását s lehetővé teszi azt, hogy egyházi épületeink fentartásának s a teljes pusztulástól megóvassanak. Mig régen gazdag patrónusok voltak e tekintetben segítségére a népnek majdnem minden községben, most azok elpusztulásával maga a nép veszi kezébe legtöbbször az önfentartás munkáját. Nyilván bizonyítják ezt először is az egyházmegyénkben mult év folyamán is felmerült s végbement

A.) Építkezések.

1. *N.-Károly* az egyházi épületek átalakítása s javítására költött 470 frt s a lelkész használatában levő szőlőbe 100 frt befektetést összesen 500 frt
2. *Börvely*, kerítés és melléképületekre 360 „
3. *Domahida*, a tanítói lakon javítás 50 „
4. *Dobra*, a lelkész lakon és udvaron javítás 193 „
5. *Iriný*, egy a kor követelményeinek teljesen megfelelő tantermet tanítói lakással együtt építtetett 1800 frt költséggel és a tanító udvarán 200 frt költséggel mellék épületet, összesen 2000 „
6. *Dengeleg*, a lelkész udvarán kerítést 50 „
7. *Ér-Endréden* a templom egy izléses téglafalra vont kerítéssel körülvéttetett 1500 „
8. *Szaniszló*, kerítésre költött 47 „
9. *Csomaköz* templomát újból fedette 400 „
10. *Mérk* az egyház által újabban vásárolt s használatba adott belső telken istálló és szekérszín készíttetett 102 „
11. *Hodász* iskoláját új tanteremmel, új alkalmas székekkel látta el 604 frt, a lelkészi lakot pedig újból fedette 380 frt költséggel, összesen . . . 984 „
12. *Nyír-Megyes* diszes új orgonát csináltatott a hivek

adakozásából 1200 frt. a lelkész lakon és tanítóin is javítást tett 100 frt költséggel, összesen 1300 frt

13. *Fábiánháza* leégett száraz malmát újból építtette
300 frt költséggel, összesen 300 „

14. *Mátészalka* iskola helyiségét átalakította 300 frt költs. 300 „

15. *Ó Pályi* lelkészlak és melléképület fedésre költött
200 frt, összesen 200 „

16. *Szamoszeg* új iskolát építtetett 2 tanteremmel s egy
tanító lakással 9000 „

17. *Ó Apátiban* az egyház magtára befedetett 90 frt
költséggel 90 „

18. *Olcsván* a templom tető befedetett, falai kijavíttattak 512 „

19. *Vitkában* a templom tető befedetett, a parochia
körül keríttetett 250 „

20. *Ilken* az egyház számára magtár építtetett 700 frt
költséggel 700 „

21. *Jármé* a lelkései és tanítói telkek közti pusztá tel-
ket megvette az egyház a belhivatalnokok
használatára 360 „

Összes építkezési és vásárlási költség: 19.198 „

B. *Kegyadományok.*

1. *N.-Károlyban:* Központi takarékpénztár, Népbank, és Kereskedelmi
Iparbank egyenkint 10—10 frtot adtak az egyház javára s
így összesen 30 frt

2. *Börvelyben* özv. Bakos Sándorné, szül. Óbis Ágnes
asszony egy $\frac{1}{2}$ kilogr. súlyu gazdagon aranyo-
zott művészi kivitelű ezüst urasztali poharat
80 frt értékben és 11 frt 60 kr. értékű urasz-
tali terítők, összesen 81 frt 60 kr.

Ugyanott *Kutassy Pál* n.-károlyi lakos a templom
részére 100 frtot hagyott 100 „

3. *Kaplonyban* gr. Károlyi István 60 frtot, Hegedüs
Lajos 1 frtot, Hegedüs Sándorné 1 frtot ado-
mányoztak az egyháznak, összesen 62 „

4. *Domahidán* Veress Ferencz gazdagon aranyozott
megyszin bársony urasztali és szószéki terítőt-
adományozott 150 frt értékben 150 „

Jegyzet. N.-Ecseden a torony építés s a templomnak is bevégezése folyamat-
ba van s e célra már begyűlt a hivektől 5—6000 frt.

5. *Géresen* Puchleiner Jánosné szül. Megyesi Erzsébet 16 frtba került urasztali terítéket, Czibere Sándorné 2 vékás földet 25 frt értékben ajándékoztak az egyháznak, összesen 62 „
6. *Dobrán* Fodor Sándor urasztali bort s ugyancsak ő többekkel együtt az egyház földjébe vetni való zabot ajándékoztak, összesen 30 frt értékben, egy bál jövedelme 35 frt, összesen 65 „
7. *Ér-Endréden* Gencsi Zsigmond a templom kerítés költségeire adott 50 frtot, Solymossy Mária urnő pedig 3 drb urasztali terítőt készíttetett 60 frt költséggel, összes adomány 110 „
 Ugyancsak *Ér-Endréden* bál jövedelme az ezred-
 éves ünnepen 87 „
8. *Ér-körtvélyesen* özv. Szikszay Józsefné toronyóra alapra 500 frt, Balázsi József ur 30 frtot adtak Garnay Elek és neje Szőke Krisztina pedig a templomot 300 frt költséggel kiaszfaltiroztatták összesen 830 „
9. *Szaniszlón* Bereczky Ferencz 2 frt, Katona Lajos 1 frtot adtak, Körei János, Bereczky Zsigmond, Bartha István, és Madarász Sándor pedig 1—1 széket csináltattak a templomba 47 frt költséggel, összesen 50 „
10. *Mérken* a község korecsma jövedelméből 200 frt, Buday Ferencz 1 frt, Erdei Károly 1 frt, Képiró Sándor 1 frt, Balogh Sándor 1 frt, Mándy József 1 frt, Papp Sándorné 1 frt, Tolnai István 1 frt, Manyai József 1 frt, Kende Béla orsz. képviselő 20 frtot adtak, összesen 228 „
11. *Nyir-Megyesen* Szondy L. Mária egy himzett urasztali terítőt 5 frtért, Szondi Sándor orgonára 50 frtot, Veress Ferencz domahidai lakos ugyanarra, mint vendég 30 frtot, Szondy L. József és állomás főnök 2 frt 87 „
- 12.*) *N.-Ecsed*, Biró Ignác bál jövedelme 45 frt, össz. 45 „
13. *Mátészalkán* Csizmadia József adott 5 „
14. *Olcsván* Tóth Péter gondnok atyja halála alkalmából a szószékre egy bársony terítőt 20 frt értékben, Borbély Sándorné, Dienes Sára, az ur

*) Jegyzet. Szegényalapra gyűlt ugyanitt 51 frt.

asztalára egy abroszt ajándékozott 4 frt. ért.	24 frt — kr.
15. <i>Vitkában</i> a vallás és közokt. miniszteriumtaneszközökben adott 18 frtot, Hunyady Kálmánné, Hunyady Ottilia 2 frt, Fábian Terézia 2 frtot, összesen	22 „ — „
Ezenkívül a néh. Szalay György végrendeleti hagyománya is befolyt ez évben, mely az 51 holdnyi ingatlan birtokon kívül készpénzben a többi örökösök kifizetése után tesz 12043 frtot, az ingatlan értékével mintegy	16000 „ — „
16. <i>Nagy-Doboson</i> az ur asztalára többen adtak kenyeret és bort,	
17. <i>Paposon</i> ifj Horváth Mihály kerítés csinálásra adott 8 frtot, Vig Sándor pedig egy bál jövedelméből 16 frt 24 kr., összesen	24 „ 24 „
18. <i>Jármiban</i> Szondy Andrásné, Radványi Zsófia összes vagyonát az egyháznak hagyta mintegy 4000 frt értékben; Földváry Tamás paposi birtokos diszes urasztalt készíttetett 30 frt ért. neje Kulin Mária pedig egy diszes megyszin bársony urasztali terítőt 15 frt értékben, összesen	4065 „ — „
Ugyanott Győrfi Sándor szószékre 30 frtot . . .	30 „ — „
19. <i>Kántor Jánosiban</i> ottani nagybirtokos jelenleg budapesti lakos, <i>Mándy Ignác</i> iskola helyiségül a parochia tőszomszédságában fekvő belsőségéből 1200 □ öl területet ajándékozott az egyháznak, mintegy 800 frt értékben	800 „ — „

Az 1896-ban befolyt kegyadományok egész összege
tehát teszen 22906 frt 84 kr.
azaz huszonkettő ezer kilencszázhat frt 84 krt.

A gondnoki számadások 34 egyházban a presbyterium által megvizsgálva az egyházlátogatás alkalmával felülvizsgáltattak s a némely helyen szükségessé vált kiigazításokkal esperesileg hitelesítették; a királydaróczi egyházban azonban a presbyterium által előzetesen megvizsgálva nem lévén a felülvizsgálat sem történhetett meg, hanem a presbyterium utasított a hiány pótlására.

A kölcsön takarékpénztári számadások is ahol ily magtárak vannak, előterjesztvén, ha a presbyterium által előzetesen megvizsgáltattak rendben vannak és hitelesítették. — Ilyen magtári állományok vannak:

1. <i>Domahidán</i>	33 k, 2 v,
-------------------------------	------------

2. <i>Kis-Majtényban</i>	95 k. 1 v.
3. <i>Dobrán.</i> hol a belhivatalnokok 140 hl. termés <i>fizetését</i> a pénzzé változtatott bor illetményt, 350 frtot a bortári tőke kamatai fedezik, 350 frtot egészen a magtár fedezi, a magtári állomány	796 hl.
4. <i>Gencs</i> a magtári állomány	
a.) pénzben	4947 frt 77 kr.
b.) termésben buza	160 k. — „
5. <i>Dengelegen</i> 18.67 hl.	16 „ — „
6. <i>Ér-Endréden</i> 314 hl. 30 l.	260 „ — „
7. <i>Ér-Körtvélyesen</i>	247 „ — „
8. <i>Szaniszlón</i> 114 hl. 56 l.	90 „ — „
9. <i>Mérken</i> 181 hl.	181 „ — „
10. <i>Gebén</i> 40 hl.	35 „ — „
11. <i>Hodászón</i>	165 „ — „
12. <i>Nyírmegyesen</i>	213 „ — „
13. <i>Ó-Pályiban</i>	85 „ 1 ¹ / ₂ „
14. <i>Ilken</i>	110 „ — „
15. <i>Parasznyán</i>	28 „ — „
16. <i>Jármiban</i>	110 „ — „
17. <i>Kántor-Jánosiban</i> termésben	537 „ — „

Pénzzé értékesítve takarékpénztáron 1300 frt.

Óhajtandó, hogy a magtárnak állománya ott is, hol ez intézmény a régi mérték rendes idejében keletkezett az új méter mérték rendszeren alapuló liter és hectoliterekre számíttassék át.

Az egyházi czélokra alapított ezen kölcsöntakarék magtárak örömmel tapasztalt gyarapodása reményt nyújtott arra, hogy idővel, ott, ahol a viszonyok megengedik, ez intézmény a szegény nép egyházi adó terhét részben vagy egészben is le fogja szállítani, mint ez már évek óta folyamatban van *Dobrán*, hol a belhivatalnokok 140 hl. termés fizetését egészen és *K.-Jánosiban*, hol ugyancsak a két belhivatalnok 230 hl. gabona járandóságát fele részben a magtár fedezi.

Örvendetes jelenség, hogy *N.-Károlyban*, hol mint város helyen ily magtár nem létesíthető, e helyett „*Prot. segélyegylet*” czimen hasonló czélra egy társulat alakult, melynek tőkéje már is 2300 frt s örvendetesén halad előre.

Az anyakönyvek minden egyházban megvizsgáltattak kivéve *Ó-Pályit*, hol azok éppen bekötés alatt voltak.

Statisztikai adatok summázata

1896-ik évről.

1. Lelkek száma: fi 14757, nő 14931, összesen 29688. 2. Párszám: 6122. 3. Szülöttek száma: fi 878, nő 779, összesen 1657. 4. Meghalt: fi 551, nő 507, összesen 1058. 5. Egybekelt: 264 pár. 6. Konfirmált: fi 275, nő 249, összesen 524. 7. Tankötelesek száma: 6—12 évesekig fi 2046, nő 1991, összesen 4037. 8. Iskolába jár fi 6—12 évesekig 1849, nő 1716, összesen 3570. 9. Nem jár iskolába: fi 197, nő 275, összesen 472. 10. Ismétlő iskola kötelesek: fi 657, nő 671, összesen 1328. 11. Ezek közül iskolába jár: fi 258, nő 221, összesen 469.

Lelkész van az egyházmegyében: 35, segédlelkész: 1. Tanítói állomás van: 44, ezekben működik: lelkésztanító: 2, rendes tanító: 38. Betöltve nincs: 3, két állami iskolában a lelkész vallástanár (2) 1. Összesen 44.

Különösebb ügyek merültek fel:

1. *Gencsen*, hol a Joó Lajos egyháztag által az esperesi hivatalhoz a templom építési kölcsön törlesztése czéljából az egyházi előjáróság által reá rótt összeg jogtalannak tartott volta miatt beadott folyamodványa tárgyalatott.

Miután sem a presbyterium, sem vizitáció jóakaratu tanácsa és meggyőző rábeszélése mellett sem volt hajlandó a reá rótt 25 frt megfizetését elvállalni, ügyét az egyházmegyére felebbezván: a közigazgatási bíróság elé terjesztetik.

2. *Börvelyben* az egyházi előjáróság részint tanügyi, részint más okokból panaszt jelentett be ottani leánytanító Szikszay Albert ellen.

A panaszolt Szikszay Albert tanító szomoruan tapasztalván az ellene táplált elégedetlenséget s nem óhajtván az egyházzal a nyilvánosság előtt kellemetlenkedni; az egyházlátogatóság előtt kijelentette, hogy a börvelyi leánytanítói állást önkényt elhagyja abban az esetben, ha az egyházmegye kebelében más egyházban alkalmazást nyerhet.

Mely tiszteletteljes jelentésem után vagyok

Nagy-Károly, 1897. május 11.

A Nagytiszteletü e. m. közgyűlésnek

alázatos szolgálja:

Segesvári József

esperes.

Esperes ur jelentésében felsorolt építkezések, valamint kegyes adományok s adakozók nevei a jöltévők iránti elismerés kifejezése, másoknak hasonló jótékonyagra való buzdítás czéljából jegyzőkönyvbe vétetnek; jelentésének többi szakaszai részint tudomásul vétetnek részint tárgyalásul kitűzetnek.

5. Esperes ur szóbelileg előterjeszti, miszerint előforduló eset alkalmával, az időközben változó belhivatalnokok között, a fizetés megosztásra nézve nézet eltérések merülvén fel, a mennyiben például a legközelebbi időben, Kalmár Ferencz gencsi lelkész, hivatali utódjának Kr.-sz.-Miklóson nem a tényleges jövedelem felét, hanem csak a konventi jelentő iven bemutatott fizetés értékét akarja megosztani. Mondja ki tehát e. megyei közgyűlésünk, hogy ily esetek alkalmával a belhivatalnoki fizetés megosztása mily alapon történjék.

Egyházmegyei közgyűlésünk, mint mind a két félre nézve a legigazságosabbat, a tényleges jövedelem megosztását — mely eddig is gyakorlatba volt — továbbra is fentartja, ugyan azért az esperesi hivatalt az e szerinti eljárásra hívja fel.

6. Esperes ur évi jelentésében, mint különösebb ügyet bejelenti, hogy Börvelyben az egyházi előjáróság, részint tanügyi, részint más okokból panaszt jelentett be, Szikszai Albert leány tanító ellen ki tapasztalván az ellene táplált elégedetlenséget: az egyházlátogatás előtt kijelentette, hogy börvelyi leánytanítói állomásáról lemond, ha egyházmegyénk kebelében más egyházba alkalmazást nyerhet.

Esperes ur felkéretik, hogy ez ügyben tanítói állomás üresedés vagy változás esetén saját hatáskörében belátása szerint intézkedjék.

7. Olvastatott a közigazgatási pénztár megvizsgálásával megbízott Lövey Pál tanácsbíró urnak előterjesztése, melyben előadja, hogy Darcsi Bertalan közpénztárnok urnak az 1896. január 1-étől, ugyan ezen év december 31-éig vezetett számadását megvizsgálván, az teljes pontossággal és lelkiismeretes hűséggel vezetettnek találta a mennyiben mind a számtételek hibátlanok, mind a bevételi mind a kiadási tételek, teljes hiteles okmányokkal vannak igazolva: ugyan azért a közigazgatási pénztárnok urat a jelzett időről a számadás terhe alól felmentendőnek véleményezi.

A pénztárnoki számolás szerint, bevétel volt 1896-ik évben január

1-től december 31-ig 1373 frt 56 kr; kölömböző szükségletekre kiadás 1030 frt 58 kr.

Pénztári maradvány 342 frt 98 kr.

A közigazgatási pénztár mérlege 1896-ik év végén 1981 frt 8 kr. melyből 312 frt 61 kr. takarékpénztárban, a többi nagy részben kötvényeken egyes egyházaknál elhelyezve, s kevés kint levő követelésekben áll.

Ezen számadást a vagyon mérleggel, számvevő Lövey Pál ur jegyzőkönyvbe vétetni véleményezi.

A számadás megvizsgálásával megbizott Lövey Pál tanácsbíró ur véleményes előterjesztése tudomásul vétetik, számodó pénztárnok Darcsi Bertalan ur 1896. évi jannár 1-től december 31-ig vezetett közpénztárnoki számodásának terhe alól szokott fentartással e: megyei közgyűlésünk által méltányló elismeréssel felmentetik, s az egész számodás, a vagyon mérleggel jegyzőkönyvbe vétetni rendeltetik.

8. Esperes ur beterjeszti a közalapi bizottság jegyzőkönyvét a számadással együtt.

Helyeslő tudomásul vétetik.

9. Esperes ur jelenti, hogy rendes állam segélyért 11 egyház 8 lelkész, 7 tanító adták be kérvényeiket.

A kérvények átvizsgálására küldöttség neveztetik ki, Korány János, Szintay István, Domahidy Elemér, urak személyükben azon utasítással, hogy az 1896-ik április 28-iki gyűlés 11-ik sz. a. hozott határozat szorosán szem előtt tartandó. Ezen szabály alól egyedül Buzás Lajos ér-endrédi lelkész vétetik ki, ki nyomasztó anyagi viszonyok mellett, folytonos orvosi gyógykezelést igénylő betegsége miatt a legnehezebb anyagi körülmények közé jutott.

A küldöttség előterjesztése még e gyűlés folyamán elváratik.

10. Egyházkerületi képviselőkül

papi részről Ujlaky Gábor, tanácsbíró s Domahidy Elemér urak egyhangulag elválasztatnak s részükre a megbízó levél jelen jegyzőkönyvi számban kiadatik.

II. Tárgyaltattak a legközelebbi e. m. közgyűlésre, a lelkész

választási törvények némely pontjaira vonatkozó, a n. m. konvent által leendő magyarázat, vagy utba igazítás s felvilágosítás tárgyában beadott indítvány, mely ezen gyűlés 22. sz. a. tárgyalásul jelen gyűlésünkre tüzetett ki.

Egyházmegyei közgyűlésünk a tett indítványt habár elvben elfogadja is, de annak ez alkalommal felsőbb helyre leendő felterjesztését nem látja sem szükségesnek, sem czélszerűnek, hanem azon időre halasztja, midőn zsinati előmunkálatok teljesítésével megbízandó küldöttség egyházmegyei és egyházkerületi hatóságainkat az egyházi törvények módosítása tárgyában javaslat tételre hívja fel, a mikor e. törvényünknek az indítványban említett homályos szakaszaira a felterjesztést e. megyei közgyűlésünk megteendi.

12. A nagy-ecsedí egyház közgyűlésünkhöz intézett kérvényében, hivatkozva egyfelől súlyos anyagi helyzetére, mely szerint tisztán földművelőkből álló s kevés földbirtokkal bíró tagjai néhány évtized alatt most másodszor kénytelenek óriási megterheltséggel templomot és tornyot építeni, mely építkezés nemcsak az egyház vagyonát, hanem az egyes hivek keresményeit is 3 éven át nagy részben fölémészté, a mennyiben azok a templom és torony építésre 3 éven át állami adójuknak kétszeresét ajánlották fel, — hivatkozva másfelől a folyton népesedő községben a tankötelesek nagy számára, a melyhez képest a mostani két tanítói állomáshoz, illetve iskolához még 6 iskola volna szükséges — minek hiányában ott a tanügy a legszomorubb állapotban sinlődik, mert az 571 mindennapi tankötelest, — habár több év óta a váltakozó tanítást kellett behozni — mégsem képes a 2 iskola befogadni s így ott a 2 iskola sem szellemileg sem egészségügyileg kellő színvonalon nem áll, sőt hatósági bezáratása egészségügyi okokból minden perczen várható, mert eddig is a lelkész személyes beavatkozásának köszönhető, hogy nem történt, tehát arra kéri közgyűlésünket, hogy a mennyiben az egyház sem a még szükséges és hatóságilag is sürgetett iskolákat felállítani, azoknak telek-helyiségeket vásárolni, az építkezéseket megtenni, sem a még beállítandó tanítókat fizetni nem képes: engedtelessék meg neki az államkormánytól állami iskolák felállítását kárelmezni, oly módon, hogy a mostani fitanítószágot mely ott legrégibb, mint kántori és vallástanítói állást megtartván továbbra is, a másik tanítói telket az azon létező építésre váró, különben is rozzant iskolával és az ezen tanítói fizetés-

hez tartozó földekkel együtt (4 kat. hold 266 □ öl szántóföld és 3 kat. hold 241 □ öl rét) átadhassa az államnak az esetben, ha az a szükséges számú iskolákat felállítja — semmit sem félvén a tisztán ref. község, melyben más vallásuak csak elvetve találkoznak, attól, hogy ezen állami népiskolák szellemi és valláserkölcsei tekintetben hátrányosokká lennének bármi tekintetben rá nézve.

Közgyűlésünk méltányolván a nagy-ecsed i egyháznak a kényszerhelyzetből folyó s valóságnak megfelelő indokát: kérelmének megadását a főtiszteletű egyházkerületre pártolól ag terjeszti fel.

13. Olvastatott Szigethy Gyula és társainak határozati javaslata, hogy a nazarenismusnak egyház és haza ellenes mozgalma, e. megyénk több pontjain, bár kis mértékben, de mégis fenyegetőleg fellépett: mondja ki e. megyei közgyűlésünk, hogy e fontos ügyben külön lelkészi értekezlet tartassék, a melyre esperes ur minden lelkészt N.-Károlyhan 10 frt birság terhe alatt hívjon meg, hogy a tett és teendő lépéseket megbeszélve ezen hazaáruló mozgalom elfojtására, minden a mi lehető megtétessék. „Egyben köteleességévé tétetik minden lelkésznek, hogy eddigi vagy ezután kifejtendő tevékenységéről számot adjon.“

Egyházmegyei gyűlésünk, bár az indítványban foglaltakat nem ellenzi, sőt ha valahol a nazarenismus veszélye valóban fenforogna az ellen teendő lépésekre nézve egy lelkészi értekezletnek eszmecsere utjáni megállapodását elvileg helyesnek és szükségesnek elismeri, mi előtt azonban egy ily értekezlet összehívatnék, mulhatlanul szükségesnek tartja, hogy e tárgyban, különösen a fenyegető pontokon hivataloskodó lelkészek, mint a milyen az indítványtevő is részletezett jelentéseket, a baj elhárítására vagy legyőzésére helyesnek és czélszerűnek gondolt módok és eszközökről való munkálatukat az esperes urhoz küldjék be.

14. Olvastatott nagy-ecsed i lelkész Berey József azon indítványa, hogy miután az egyházi törvény 439. §. határozottan és világosan kimondja, miszerint a tanító, tanítói hivatala mellett semmi nemű hivatalt nem viselhet egyházi hatóságaink engedélye nélkül: intézkedjék az e. megyei közgyűlés, hogy az illető miniszterium az általa egyházmegyénk kebelében bármi állami hivatalra való kinevezés, mely

valamely tanító részére történt, azonnal vonattassék vissza, mint egyházi törvényünkbe ütköző, egyszersmind azt is kimondani kéri, hogy jövőben ily kinevezés elfogadása egyházi hatósági engedély nélkül fegyelmi eljárást von maga után.

Miután több eset merült fel, hogy egyházi hatóság engedélye nélkül több tanító vállalt az egyházi törvény 439. §-a ellenére hivatalt: Esperes ur által utasítottak lelkészek és tanítók, hogy egyházi hatóságaink engedélye nélkül fegyelmi eljárás terhe alatt semmi hivatalt el ne fogadjanak.

15. Gebei lelkész Szigethy Gyula több indítványt terjeszt elfogadás végett e. megyei közgyűlésünk elé, melyeknek elfogadását kéri.

Mint indítvány jegyzőkönyvbe vétetik, s a jövő közgyűlésre tárgyalás végett kitűzetik.

16. Gebei egyház azon kérelmet terjeszti elő közgyűlésünkhöz, hogy a Pap Lajos hagyatékát képező fele telekrész, miután e telekrész évek óta semmi hasznót nem hajt az egyháznak, miután az egyház egyetemesen elhatározta annak eladását, hogy a megnyerendő pénzüsszeggel régi terheit könyvitse; ez ide beterjesztett e. közgyűlés végzésének jóváhagyását kéri, hogy a kérdéses Papp Lajos fele gebei 164 sz. t. j. könyvbe foglalt gebei egyházat illető telekrész eladattassék.

Ez ügy megvizsgálása küldöttségnek adandó ki megvizsgálás végett, s a küldöttség tagjaiul Földváry Sándor tanácsbíró s Tukacs Lajos urak küldetnek ki.

17. Gebei lelkész Szigethy Gyula és Kocsár Imre tanító, kérvényükben előadják, hogy a gebei egyház 1890-ik év január 1-től egy és fél kulcsban megalapított 282 frt 81 krt kitévő regalét élvez, oly formán, hogy 250 frtos regale kötvény után a m.-szalkai m. kir. adó hivatalból szedi a kamatot 32 frt 81 krt pedig, mely mint nem kerek összeg kötvényre felvehető nem volt, készpénzben kivette s államadó tartozásába fizette, holott e regale összeg belhivatalnokok javadalmazásához tartozó telkek után lett megadva, így ez a belhivatalnokokat illeti. Kéri, hogy a közgyűléstől, hogy a m.-szalkai adóhivatalnál kamatozó 250 frtos regalé-kötvény az egyház nevére töröltessék s jogos tulajdonosainak, lelkész és tanítónak nevére irat-

tassanak, a 32 frt 81 kr. pedig ugy a 282 frt 81 kr. tőke összeg 1890. évi január 1-től számított kamatai, az egyházi pénztárból $\frac{2}{3}$ -ad részben a lelkész $\frac{1}{3}$ -ad részben a tanító részére fizetessék ki.

Ezen kérvény esperes ur által kiadatik, az érdekelt egyház presbyteriumának, véleményezés végett.

18. Jelen gyűlésünkben, az államsegélyérti kérvények átvizsgálásával s véleményadás megtételével megbízott küldöttség beterjeszti javaslatát, mely szerint 11 folyamodó következő egyházak: Bere, Gebe, Mérk, Iriny, Ó-Pályi, Szaniszló, Csomaköz, Papos, Kr. sz.-Miklós, Kis-Majtény, N.-Dobos egyenkint 14 frt 54 krral; 8 folyamodó lelkészek közül négyen u. m.: Buzás Lajos ér-endrédi, Nagy Károly dengelegi, Veress Imre irinyi, Kéri Pál paposi lelkész fejenként 40 frttal.

7 folyamodó tanítók u. m.: Becske Bertalan m.-szalkai, Német Sándor mérki, Jánki Viktor szaniszlói, Szikszai Albert, Ifj. Uray József csomaközi, Kocsár Elek gebei, Derecskei Bálint járm-i, mindnyájan 20—20 frtjával, összesen 140 frt összeggel véleményeztetnek segélyeztetni.

Mivel pedig a 160 frtból még 20 frt összeg segélyezésre fenmaradt, ezen 20 frt segély, folyamodó Tukacs Albert domahidai lelkésznek véleményezi a küldöttség, hogy kiadassék.

A küldöttség javaslata elfogadtatik, s esperes ur felkéretik, hogy az államsegélyt e nevezett egyházak és belhivatalnokok között az ott említett arányban és mennyiségben oszssa ki.

19. Endrédi tanító Kovács Alajos egyházmegyénkbe való bekebelezéseért adja be közgyűlésünkhöz folyamodását.

Felmutatott bizonyítványai alapján, mint jeles készűlt-ségű tanító egész készséggel kebeleztetik be.

20. A szamosszegi egyház a nagyobb fitanító díjlevelének módosítása tárgyában kérelmet intéz e. megyei közgyűlésünkhöz.

Említett egyház nagyobb fitanítói díjlevelének czélba vett módosítása tárgyában, Lövey Pál, Dienes Lajos e. megyei tanácsbíró urak személyükben küldöttség nevezetetik ki.

21. Dr. Kósa Zsigmond m. k. szabadalmi bíró, mint néhai Pap

Arthur kiskoru leánya Papp Johanna gyámja kérelmezi, hogy gyámleánya részére, — miután ennek mostoha anyja férjhez ment — gyámintézeti jutalékát, a módosított gyámintézeti alapszabályok értelmében, kétszeresen emelje fel s részére utalja ki az e. megyei közgyűlés.

Kérvényező kérelméhez képest esperes ur felkératik, hogy dr. Kósa Zsigmond, mint kiskoru Papp Johanna gyámja részére ezen jutalékot 125 frtban utalványozza ki.

22. Jegyzőkönyv hitelesítésével

Esperes ur elnöklete alatt, Lövey Pál, Dienes Lajos, Szabó Gusztáv, Kincses István, Tukacs János a jegyzők közbejöttével esperes ur által megjelölendő helyen és időben megbizatnak.

Hitelesített 1897. május 24-én.

Közigazgatási bírósági ülés jegyzőkönyve.

Felvétetett N.-Károlyban. 1897-ik év május 11-én Joó Lajos ev. ref. vallásu gencsi lakosnak az odavaló presbyterium 1897. márczius 7-én hozott végzése ellen, e. m. közigazgatási bíróságunkhoz felebbezett ügyében.

Az orsz. egyh. törvény 28. §-a értelmében Kulin Imre e. megyei gondnok, Segesvári József esperes elnökletük alatt, Ujlaky Gábor, Lövey Dienes Lajos, Uray József Szintay István egyházi tanácsbírákból megalakulván a közigazgatási bíróság; az összes ügyiratok felolvasatván: a bíróság egyhangulag következőleg ítelt:

Folyamodó kérvénye elutasítatik, s a gencsi egyház-tanácsnak végzése, a benne előadott okoknál fogva megerősítettik s folyamodó Joó Lajos az egyháznak templom építési költsön czimen reá kivetett összeget megfizetni tartozik, s annak megfizetésében elmarasztaltatik.

Indokok:

1.) A gencsi egyháztanács Joó Lajost a még fizetetlen 25 frt templom építési költségben, azon alapon marasztalta el, mert a reávetett templom építési költség egy része, még

atyjára vettetett ki, kitől említett Joó Lajos földet vásárolván, ezen terhet ő, a vásárlott birtokkal atyjától szerződésileg vette át.

2.) Mert a mint Joó Lajos templom építési költséggel saját személyére megrovatott: tizen egy év óta 2000. frt vettetett az egyház ujonnan nősülő, ujonnan beköltözött, vagy anyagilag jobb helyzetbe jutott tagjaira, és így ezeknek visszafizetendő lenne az általuk befizetett összeg, ha Joó Lajos a rá lerótt fizetés alól felmentetnék.

Mind ezeknek alapján közigazgatási bíróságunknak Joó Lajos fellebbezési kérvényét elutasítani, s ez egyháztanács végzését helyben hagyni kellett.

Jegyzette Ujlaky Gábor e. m. jegyző s tanácsbíró.

TÁRGYMUTATÓ.

1. Képviselők megbízó levelei.
2. Gróf Degenfeld József e. k. főgondnok urnak, e. m. tanács. birói hivatalról való lemondása.
3. Földváry Sándor v. tanácsbíró gyűlésen meg nem jelenhetése.
4. Esperesi évi jelentés.
5. Az időközben változó belhivatalnokok között a javadalom ezután is a tényleges jövedelem szerint osztassék meg.
6. Esperes ur a törvényi tanító változása tárgyában belátása szerint intézkedjék.
7. Közpénztári számadás helyben hagyatik s megerősítettik.
8. Közalapi bizottság jegyzőkönyve a beterjesztett számadással együtt helyeslőleg vétetik tudomásul.
9. Rendkívüli államsegély kérvények átvizsgálására, s javaslat tételre bizottság neveztetik ki.
10. Egyházkerületi képviselők választása.
11. A múlt e. megyei gyűlés jegyzőkönyvében 22. sz. a. beadott indítvány tárgyalása.
12. N.-ecsed i egyház kérvénye, az e. kerületi gyűlésre pártolól ag terjesztetik fel.
13. Szigethy Gyula és társainak határozati javaslata.
14. Berey József n.-ecsed i lelkész indítványa.
15. Gebei lelkész Szigethy Gyula több indítványai.
16. Gebei egyház kérvénye a Papp Lajos féle hagyaték tárgyában.
17. Gebei lelkész és tanító kérvényei.
18. A rendes állam segély kiosztása.
19. Kovács Alajos érendrédi tanító bekebelezése.
20. Szamosszegi egyház nagyobb fitanító díjj levelének módosítása tárgyában beadott kérvénye.
21. Dr. Kósa Zsigmond kérvénye, kiskoru gyámleánya érdekében.
22. Jegyzőkönyv hitelesítése.
Közigazgatási és bírósági ülés.
23. Joó Lajos gencsi ev. ref. vallásu lakos felfolyamodása.

A nagy-károlyi ev. ref. egyházmegye 1897.
szept. 28-án Mátészalkán tartott közgyűlésének

JEGYZÖKÖNYVE.

J e l e n v o l t a k :

Segesvári József esperes és **Földvály Sándor**
helyettes egyház gondnok elnökletük alatt:

Ujlaky Gábor

Ilosvay Aladár

Vityi Bertalan

Domahidy Elemér

Uray József

Korány János

világi

Kósa Ede egyházi

tanácsbírák.

Lelkészek: Tukacs Lajos megyesi, Dienes Balázs n.-dobosi, Sabó Gusztáv szamoszegi, Darcsi Bertalan mérki, Takács Ferencz szaniszlói, Kéry Pál paposi, Kincses István m.-szalkai, Király István pályii. Havas Gyula börvelyi. Lányi Kálmán hodászi, Szigethy Gyula gebei, Tukacs Albert domahidai lelkészek.

Egyházak képviselői: Bartha György berei, Mándy Sámuel m.-szalkai, Filep János, Kun Lajos, Dienes Sándor szamoszegi. Veress Ferencz kr. sz.-miklósi, Vakarc Lajos, Csáky Sándor börvelyi, Kacsó Károly n.-károlyi, Nagy Zsigmond, Kovács János n.-dobosi, Veress Ferencz, Uray Károly domahidai, Szabó József, Szücs Miklós, Jenei József, gebei egyházak részéről.

Tanítói kar képviselői: Szabó Lajos n.-ecsed, Szatmáry László ér-körtvélyesi tanítók.

Jegyző: Ujlaky Gábor.

I. Esperes ur buzgó imája után jelenti, hogy e. megyei gondnok ur betegsége miatt gyűlésen meg nem jelenhetvén: hivatalra nézve

legidősebb tanácsbíró Földváry Sándor urat a társelnöki szék elfoglalására felhívja.

Egyházmegyei gondnok ur meg nem jelenhetése nagy sajnálattal vétetik tudomásul, a társelnöki szék elfoglalására Földváry Sándor ur e. közgyűlésünk által is felkérte, a gyűlés megnyitottnak nyilváníttatik.

2. Képviselők megbízó levelei
Levéltárba tétetnek.

3. Esperes ur jelenti, hogy Lövey Pál, Dienes Lajos másnemű hivatalos teendők miatt, Szintay István és Szilágyi Dienes tanácsbíró urak pedig halaszthatlan foglalkozások miatt — mint hozzá irt levelükben tudatják — jelen gyűlésünkön részt nem vehetnek.

Sajnálattal vétetik tudomásul.

4. Esperes ur jelenti, hogy az e. m. világi tanácsbírói választásra elrendelt szavazatok folyó év augusztus 12-ikén egy küldöttség előtt felbontattak. Egyszersmind beterjeszti a szavazatok felbontásáról vezetett jegyzőkönyvet, melyből kitűnt, hogy 34 szavazat érkezett be, melyből Domahidy Elemér 24, Nagy László 6, Kacsó Károly 2. Kulin Sándor és ifj. Kulin Imre egy-egy szavazatot nyertek: ugyanezért Domahidy Elemér elválasztott tanácsbírónak nyilváníttatik.

Egyházmegyei közgyűlésünk egész örömmel veszi tudomásul Domahidy Elemér ur e. megyei tanácsbíroságra történt elválasztását s a gyűlésünkön megjelent elválasztott v. tanácsbíró urat az eskü letételére felhíván, azt készséggel leteszi, magát egyházmegyénk hű szolgálatára meleg szavakban felajánlván: székét e. megyei közgyűlésünk lelkes éljenzése között elfoglalja.

5. Olvastatott esperes ur időközi jelentése.

Esperes ur jelentése részint tudomásul vétetik részint jelentésében felemlített ügyek tárgyalás alá vétetnek.

6. Fentemlitett jelentésében legelőször megemlékezik esperes ur egyházkerületünk érdemekben gazdag főjegyzőjének Tóth Sámuel urnak hivataláról történt lemondásáról, mely lemondását mult tavasz e. kerületi közgyűlésünk, nagy sajnálattal bár, de megrongált egészségére való tekintetből a személye iránti szeretetből és tiszteletből elfogadja, 30 évi hosszas és hűséges szolgálatának elismerésül 78-ik

sz. a. hozott határozatában kimondotta, hogy ezen odaadó szolgálat emlékére, érdemeinek megörökítéséül a debreczeni főiskolában, hittant hallgatók segélyezésére alapítványt gyűjt. Ugyanezért indítványozza esperes ur, hogy ezen férfiúnak érdemei, melyet nem csak e. kerületünk, hanem a konventi és zsinati jegyzőkönyvek oly fényesen hirdetnek, jegyzőkönyvünkben megörökíttessenek.

E. megyei közgyűlésünk esperes ur indítványát egész készséggel teszi magáévá s hivataláról lemondott e. kerületi főjegyzőnknek Tóth Sámuel urnak érdemeit — ki nemcsak egyházkerületünk ügyeit 30 hosszú éven keresztül kiváló szakértelemmel és buzgósággal a legnehezebb munkakörben szolgálta, de egyetemes egyházunk ügyeiben is mint zsinati és konventi jegyző oly sok szolgálatot tett — gyűlésünk jegyzőkönyvében egész készséggel kívánja megörökíteni.

7. Ugyancsak esperes ur jelentésében, mély részvétellel emlékszik meg a néptanítás egyik veterán bajnokának, néhai Pócsik Endre olcsvai volt tanító haláláról, ki nemcsak ifju és férfi korában, de életének legkésőbb szakában is, egész haláláig tanügyünknek hű és buzgó munkása volt. E kitartó hív és szerény munkásnak nevét és érdemeit jegyzőkönyvünkben kívánja megörökíttetni.

E. m. közgyűlésünk méltányolva Pócsik Endre olcsvai volt tanítónak egy hosszú életen keresztül a népnevelés ügyében kitartó, fáradoalmat nem ismerő sikeres működését, ki késő agg koráig soha nem szünt meg a tanügy terén, újabb-újabb ismeretek szerzésével elébb haladni, és iskoláját a legkitünőbbek között megtartani: nevét és érdemeit e. m. közgyűlésünk jegyzőkönyvünkben szinte megörökíteni kívánja.

8. Ugyancsak Esperes ur jelentésében tudatja, hogy Bakcsi Áron irinyi volt tanító Kir.-Darócra, Szikszay Albert, — ki egyházmegyénkből pár évvel ezelőtt a felső szabolcsi egyház megyébe távozott — Csomaközre hivatván meg tanítóul: részükre az esperesi engedélyt a meghívásra kiadta.

Tudomásul vétetik.

9. Esperes ur előterjesztésében tudomásra hozza, hogy az egyetemes konvent végzése folytán, egyház kerületünk folyó év május

18-iki gyűlésének 41-ik sz. a. határozatában az egyházak, mint iskola fentartók az ötöd éves 50 frtos tanítói korpótlék fedezésére felhivatnak; ha pedig az országos törvény ezen intézkedésének anyagi helyzetük miatt eleget nem tehetnének: utasítja az illyeket, hogy a törvény intézkedését szem előtt tartva, a korpótlék állami fedezése iránti kérvényüket 1898. április 1-éig a vallás és közoktatási magas miniszteriumhoz intézve illetékes helyre adják be.

Felsőbb egyházi hatóságunk ezen intézkedése az illető egyházaknak figyelmükbe ajánltatik s felelőség terhe alatt felhivatnak mindazon egyházak, melyek a tanítói korpótlék fizetését nem teljesíthetik, hogy e tárgyban kérvényüket az 1898-ik év április 1-ső napjáig a vallás és közoktatási ministerhez intézve az illető helyen adják be.

10. A legközelebbi e. ker. gyűlés jegyzőkönyvének 24. sz. a.: az esperesi kar előterjesztésére úgy rendelkezett, hogy az 500 frt fizetésnél kevesebb jövedelemmel bíró szegény lelkészek egyszer mindenkorra való segélyezésére visszatartott 6660 frt 45 frtjával osztás. sék ki említett lelkészek között. Ezen összegből egyházmegyénkhez 11 lelkész számára 495 frt küldetett le esperes urhoz, melyet is 11 lelkész között az e. megyei gyűlés utólagos jóváhagyásának reményében ki is osztott.

A segélyben részesített lelkészek a következők: Lányi Kálmán hodászi, Turóczy Gyula parasznai, Kéri Pál paposi, Kósa Ede jármí. Darczi Bertalan mérki, Vityi Bertalan berei, Veress Imre irinyi, Nagy Károly dengelegi, Csighy Ferencz k.-daróczy, Csighy István sz. miklósi, Buzás Lajos endrédi lelkészek.

Esperes ur eljárása utólagosan tudomásul vétetik.

II. Mult tavaszi e. ker. közgyűlés 43. sz. alatti határozatában a konventi végzés alapján felhívja az esperes urakat, hogy tanév közben egyházmegyéjük kebelében működő tanítóknak elbocsájtványt ki ne adjanak s utasítsák az iskola fentartó egyházakat, hogy az ürességben lévő tanítói állomások betöltése iránt egyházi törvényünk 431. §-ának megfelelőleg, már az előző iskolai év elején, s idejében gondoskodjanak.

Ezzel összefüggésben tárgyalatott, a jármí egyház azon eljárásamiszertint a kebelében működő tanító a berei egyház által meghivatott, s a jármí egyház nemcsak hogy nem hajlandó elbocsájtani tanítóját, — amennyiben a berei egyház a meghívást nem az iskola év

elején, hanem szeptember hó folytán eszközölte, sőt esperes urat említett járm-i egyház arra kéri, hogy a berei egyház számára az engedélyt a meghívásra ki ne adja.

Felsőbb egyházi hatóságaink ezen intézkedése tudomásul vétetik s az iskola fenntartó egyháznak szoros figyelmükbe ajánlatik.

A mi pedig ezen konkrét eset eldöntését illeti, hogy a berei egyháznak az esperesi engedély a járm-i tanító meghívására megadható-e, amennyiben a fent említett intézkedés még csak ez alkalommal lép életbe s az iskolai évnél még elején, azaz szeptember hóban történt, a járm-i tanítónak a berei egyház általi meghívása: egyház megyei közgyűlésünk ez ügyben határozatot nem hoz, hanem ez ügy elintézését Esperes urra bizza.

12. Esperes ur jelentésében előadja, hogy a tavaszi e. ker. gyűlés jegyzőkönyvének 145-ik száma alatt, a főiskola ujja-építése alkalmával az építési költségben hátralékban maradt egyházmegyék, illetőleg ezeknek egyes egyházai, mint hátralékosok vannak feltüntetve, így egyházmegyénk egyes egyházaira is 760 frt 09 kr. hátralék van kitüntetve, holott egyházmegyénk egyes egyházai ezen főiskolai építkezési költséget, még néhai Szilágyi Lajos esperes ur idejében, a lélekszám utáni évenként fizetett, 2—2 frt adakozással lefizette.

Ugyanis az 1878-ik év május havi e. ker. gyűlés jegyzőkönyvének 100-ik sz. a. minden egyházmegyék tartozásai el vannak sorolva míg a n.-károlyi e. megye terhére az építkezési pénztár javára semmi követelés nincs kimutatva.

Esperes ur jelentése kedves tudomásul vétetik s felkérjük továbbra ez ügynek figyelmes utánnézésére.

13. Esperes ur bemutatja az orsz. m. ref. egyházi közalaphoz egyházak és lelkészek kérvényét.

I. A kebelbeli egyházak közül a következők Kérnek segélyt:

1. Papos közszükségeinek fedezésére 90 frtot.

2. Parasznya ugyancsak e célra s adósságainak törlesztésére 103 frtot.

3. Adósságainak törlesztésére, új iskolájának felszerelésére 200 frtot,

4. Dengeleg félbenmaradt templom kijavitása költségeinek fedezésére 150 frtot.

5. Bere, 1868-ik évben épült parokhiája cserép tetőzetének megújítására 146 frtot.

6. Domahida adósságainak törlesztésére 200 frtot.

Mindezen egyházak az általuk kért összegre indokaira való tekintetből ajánltatnak.

II. Lelkészek közül következők folyamodtak közalapi segélyért:

1. Kéry Pál paposi lelkész, adósság, nagy család és csekély jövedelem indokából kérelmez 200 frtot.

2. Turóczy Gyula paraszniai lelkész fizetésének csekély volta, hosszas betegeskedése folytán előállott szükségének fedezésére 160 frtot.

3. Veress Imre irinyi lelkész, csekély fizetése, száz frtnyi adóssága letörlesztésére, sok kárait való tekintetből kér 300 frtot.

4. Nagy Károly dengelegi lelkész, csekély fizetés, tetemes adósság, terhes családi körülményei miatt kér 150 frtot.

5. Szabó Menyhért kaplonyi telkész, csekély jövedelem, betegség és több kárvallásai miatt 150 frtot,

6. Szabó Károly fábiánházi lelkész, elemi csapás, kárvallás és nagy családja fentartása indokából 250 frtot.

7. Tukacs Albert csekély fizetés s az árvíz által okozott kárai miatt 200 frtot.

8. Lányi Kálmán, ez évi terméketlenség, lábas jószágainak elhullása, családjában gyakori betegség, költséges gyógykezeltetés, két fiának a főiskolában neveltetése indokaiból kér 200 frtot

Előadott okaik a valóságnak megfelelően, folyamodók mindnyájan a leirt segélyre ajánltatnak.

14. Esperes ur előterjeszti, hogy tőkesegélyért következő egyházak adták be kérvényeiket:

1. Nagy Dobos, templom építésből fennmaradt tetemes adósságainak törlesztésére.

2. Szaniszló, templom és paplak építésére 3000 frtot.

3. Gebe ugyan e célra.

4. Iriny szintén e célból.

5. Kr. Szent-Miklós, templom és egy kis torony építésére 3000 frt.

6. Géres, összes egyházi épületeinek, u. m.: templom, paplak, és iskola renoválására kér 6116 frt 15 krt.

Mindezen egyházak tőke segélyezésre ajánltatnak.

15. Esperes ur beterjeszti azon egyházak kérvényeit, melyek a

ref. segély egylethez folyamodtak, melyek is a következők: Mérk, új templom építésének céljából, Szaniszló, melléképületek emelésének segélyezésére. Csomaköz ugyan e végből. Iriny, adósságai törlesztésére, egyházi épületek javítása, új iskolája belső felszerelésének segélyezésére. Gebe, építésből származott adósságainak törlesztésére. N.-Dobos, templomépítési költségeinek fedezésére. Kr. Sz.-Miklós ugyan e célra. K.-Darócz, templom építésből felmaradt nagymérvű adósságainak törlesztésére.

Indokaik alapján a segélyezésre mindnyájan ajánltatnak.

16. Rendkívüli államsegélyért, következő egyházak lelkészek és tanítók adták be kérvényeiket: irinyi, domahidai, szaniszlói, gebei, kismajtényi egyházak több nemű károsodások indokából.

Lelkészek közül: Csighy Ferencz, kir. daróczi, Lányi Kálmán, Tukacs Albert domahidai, Szabó Károly fábiánházi, Turóczy Gyula paraszniai, Szabó Menyhért kaplonyi lelkészek, mindnyájan elemi csapások által okozott nyomasztó helyzetüket hozzák fel támogatására.

Tanítók közül a következők adták be kérvényeiket:

Jánki Viktor szaniszlói, Bagoly Albert domahidai, Kovács János n.-dobosi, Kocsár Imre gebei, Németh Sándor mérki, Becske Bertalan m.-szalkai, Szikszay Albert bürvelyi tanítók, ugyan a fent nevezett okokat hozzák fel kérelmük indokául.

Előadott okaik alapján a segélyezésre mindnyájan ajánltatnak.

17. Az Esperesi jelentés során tárgyalatott a folyó évi tavaszi e. kerület gyűlés jegyzőkönyvének 202-ik számában véleményezés végett az egyházmegyékhez utasított ezen konventi indítvány, hogy az egyszer mindenkori segélynek bizonyos hanyada mindaddig míg a kisebb javadalmazású lelkészek rendkívüli államsegélyben részesíthetők tartassék vissza, illetőleg a tökesegélyzési módok felhasználásával fordíttassék egyrésztől egyházaink anyagi állapotainak biztosabb kiépítésére, másrésztől az egyháztalagok terheinek — melyek sok helyen már-már elviselhetetlenek — csökkentésére.

Bár egyházmegyénk, hasonlólag az e. kerületi közgyűléshez — az indítványba foglalt eszméket és célokat üdvösnek és nagyfontosságúnak tartja, — tekintve azonban, hogy a már különben is csekély összegekre leoladt közalapi ilyenmő segélyeknek részbeni apasztását ama célok kivitelére elégtelennek tartja; tekintve továbbá, hogy a közalapi egyszer mindenkori-

nak nevezett, de a szegény lelkészeinek rendesen csaknem minden évben adatni szokott ilynemű segélylevonása, a rendkívüli államsegély által ujabban némileg javult anyagi helyzetüket, a helyett, hogy újból javítaná, ez által munkakedvüket emelné, mindkettőt csak csökkenteni alkalmas; tekintve végre, hogy épen a lelkészek tisztességes megélhetésének hiánya az egyházaink nagytöbbségét képező kisebb gyülekezetekben okozná azt, hogy a lelkészi pályától ifjaink ujjab időben annyira vissza vonulnak: tehát egyházmegyénk, mind addig míg a lelkészek fizetésének a vallás és közoktatási kormány által kilátásba helyezett 800 forintos minimumra való kiegészítése az állam által tényleg be nem következik, a csekély jövedelmű lelkészek által eddig élvezett, sem egyik sem másik segélyt, sem egészben sem részben elvonhatónak nem tartja, hanem tisztelettel felkéri a főtiszteletű egyházkerület útján a méltóságos konventet, hogy az 1884. XX. törvénycikk alapján ezen fizetés kiegészítést, hasonlólag a tanító fizetéseknek most folyamatban lévő kiegészítéséhez továbbra is szorgalmazza; a mikor aztán ennek megtörténtével az összes közalap, az indítványba foglalt üdvös eszmék és célok megválasztására lesz fordítható.

18. Olvastatott a gyámintézeti pénztárnak az 1896-ik év augusztus 1-ső napjától, 1897-ik év augusztus 1-ső napjáig vezetett számadásának megvizsgálásával esperesileg megbizott Lövey Pál tanácsbíró ur jelentése, mely szerint a gyámintézeti pénztárnok számadása, mint máskor, úgy most is egészen szabályszerűleg van vezetve és szerkesztve, mind a bevételi, mind a kiadási tételek teljes hitelű okmányokkal vannak felszerelve s a tőkék biztos helyre vannak elhelyezve. az összes vagyon kimutatva s általában az egész számadás helyesen van össze állítva.

Bevétel	5338 frt 86 kr.
Kiadás	5155 „ 44 „
Pénztári maradvány	183 „ 42 „

A kiadás főbb tételei: az országos gyámintézet részére 1301 frt 44 kr.; az özvegy és árvák kegydíja 1250 frt. Az intézet vagyoni állapota a pénztárnoki részletes kimutatás szerint 25818 frt 12 kr.

Jelentést tevő tanácsbíró ur felemlíti még, hogy a „N.-károlyi

Önsegélyező Népbank“ ez évben is 15 frt jótéteményben részesíté gyámintézetünket, mely kegyeletes tényét f. n. pénzügyintézetnek szives köszönet nyilvánítása mellett jegyzőkönyvbe vétetni véleményezi, egyszersmind, amennyiben gyámintézeti pénztárnok ur számadása minden tekintetben kifogástalannak és helyesen vezetettnek találtatván: az 1896-ik év augusztus 1-től 1897. augusztus 1-ső napjáig vezetett gyámintézeti számadások terhe alól méltó elismeréssel, a szokott fentartással mentessék fel, s az egész számadást jegyzőkönyvbe vétetni véleményezi,

Számvevő ur jelentése örvendetesen vétetik tudomásul s számadó pénztárnok ur szokott fentartással a f. nevezett időről a számadás terhe alól méltó elismeréssel felmentetik, a számadás jegyzőkönyvbe vétetik, a „N.-károlyi Önsegélyező Népbank“-nak ismételt kegyeletes adományáért hálás köszönet nyilvánittatik.

19. Vonatkozással a mult gyűlés jegyzőkönyvének 13-ik számára, esperes ur a tegnapi lelkészi értekezletről következő előterjesztést tesz:

Nagytiszteletű e. megyei közgyűlés!

A nazarénizmus ügyében, mely gyűlésünkön Szigethy Gyula által indítványozott s a közgyűlés által elrendelt lelkész értekezletet tegnap délután — fájdalom csak 5 lelkész részvételével — megtartván, annak eredményéről van szerencsém jelentésemet megtenni.

E tárgyban mindössze két írott munkálat adatott be és olvastott fel, egyik ér-körtvélyesi lelkész Pataky Sándortól, hol ezen valósi tévelygés egyházmegyénkben először lépett fel, a másik az indítványtevőtől, míg a harmadik — kinek egyházában most ujabban lépett fel ezen szellemi és vallás erkölcsi tekintetben veszélyes irány — Berey József n.-ecsed-i lelkész élő szóval adta elő e tárgyban tapasztalt észleleteit s azzal szemben követett eljárásait.

Ugy a nagy gonddal készített részletes munkálat, mint a szóbeli előadásból — mint e veszélyes tannal szemben most már tisztán megállapítható eljárási módok — következő pontok vonhatók le általánosságban.

1. A nazarénizmusnak, mint tévtannak alapja a szentírás betűszerinti értelmezése lévén: a lelki pásztoroknak mindenek előtt kötelességük, hogy az Isten igéjével, — tehát épen azon fegyverrel, melylyel e tévtan ostromolja egyházunk falait — igyekezzenek vissza verni e támadásokat. E végből, szükség, hogy ha e veszély közelit egyhá-

zunkhoz, azzal szemben tétlenül ne maradjanak, hanem a nazarénusok által rosszul, — mert szó szerint értelmezett — immár közönségesen ismert bibliai helyeket illetőleg az általunk követett helyes magyarázattal előre felkészülve támadják meg azokat, kik mint farkasok jönnek gyülekezetükbe, hogy ott egyházunk hiveit veszélyes és szentírás ellenes okoskodásaikkal félre vezessék s saját hiveiket ugyanezen magyarázatoknak a szószerűre vivésével igyekezzenek felvilágosítani épen az ellenkezőjéről annak, amit a nazarénus próféták hirdetnek. Sőt nem csak így a szószerűről, hanem társadalmi uton is ejtsék módját annak, hogy hallgatóikkal minél gyakrabban érintkezve a tárgy felett velük szóba bocsátkoznak s amaz álszenteskedő veszélyes és hazafiatlan vallási iránytól visszatartsák.

2. Mennyiben a nazarénizmus nemcsak mint vallási, hanem mint társadalmi irány is veszélyes s épen a keresztyén vallás alapján felépült civilizáció és társadalmi rend felforgatására törekszik, épen úgy, mint a Communismus, szocialismus, anarchismus, vagy nihilismus, tehát ennek veszélyességére hívják fel figyelmét a polgári tisztviselők közigazgatási hatóságoknak, s az idegen helyről bevándorló ugynevezett „futkározó prófétáknak“ rendes lakhelyükre való vissza tolonczoltatását tőlük kérjék sőt követeljék.

3. Ha azonban legjobb igyekezet és kitartás mellett sem óvhatnák meg gyülekezetüket attól, hogy ott a tévtan, mely csak arra irányul, hogy követőit a társadalmi és hazafiui kötelemnek teljesítése alól a vallásszabadság ürügye alatt emancipálja, — követőket ne találjon — ezekkel előbb atyai szeretettel igyekezzék megértetni személyes érintkezés közben tévelygésüket, ha mi, ha nem használna, sőt talán a felekezettől való kilépésre jelentkeznének: az ily konok és megátalkodott egyháztagokkal szemben előbb az egyháztagok által élvezett jogoktól való megfosztást, utóbbi esetben pedig az elbocsátást mint fegyelmi tényeket gyakorolják. utóbbit a kizárás czíme alatt.

Ezeket tartottam szükségesnek a tegnap tartott értekezlet alapján kijelenteni s ezeket véleményezem talán jegyzőkönyvbe foglalva az értekezleten meg nem jelent lelkésztársaknak tájékozásul egyszersmind utasításul kiadni.

Mély tisztelettel, — Mátészalka, 1897. szeptember 27.

A n. t. e. m. közgyűlésnek,

alázatos szolgája

Segesvári József,

esperes.

Esperes ur előterjesztése tudomásul vétetik, jegyzőkönyvbe foglalva, az illető lelkészeknek figyelmébe ajánlatik.

20. Szigethy Gyula gebei lelkész több rendbeli indítványa a mult gyűlés 15. sz. a. határozata szerint tárgyalásra, jelen gyűlésünkre kitűzetett.

Az indványok következők:

1. Eskető lelkészek más egyházban lakó jegyes féltől, mielőtt megesketnék az egyházi rendtartásunkban eddig szokásos hirdetésről bizonyítványt tartoznak venni.

2. A népiskolák szellemi niveaujának emelése czéljából tekintettel a mostani ellenőrzés fogyatékos voltára körlátogatóságok szerveztesenek s ezek élére egy intéző elnök vagy egyházmegyei tanfelügyelő állittassék kötelességükké tétetvén az iskolák évváró vizsgálatain megjelenni, ezt megelőzőleg legalább két ízben az iskolákat meglátogatni, a tanításban egységet s az ez által is előmozdítandó sikert a korviszonyokhoz alkalmazandó új rendszabályok behozatalával lehetőleg biztosítani. Az esperesi látogatás azért fentartandó.

3. Az egyházak vagyonkezelésére nézve a számoltató szék leg-sürgősebben felállítandó és pedig legalább 5 taggal.

4. Külön pénztárnok választandó minden egyházban, ki a gondnoknak esetről esetre nyugta vétel mellett csakis a lelkész utalványozására fizesse az előforduló kiadási összegeket, különben a mai lelkészi ellenőrzés — bár azt a törvény a lelkésznek szigoruan megtiltja — mindég csak jóhiszeműségen alapuló elnézés vagy a surlódás elkerülése végett tanusított engedékeny mulasztás jellegével fog birni.

Az 1-ső szám alatti indítvány az 1894. évi országos törvény mellett fentartható nem lévén: e. m. közgyűlésünk által el nem fogadható.

A 2-ik sz. alatti indítványra nézve e. m. közgyűlésünk határozata az, hogy ezen indítvány egy bizottságnak a módozatok megállapítása végett kiadatik: A bizottság tagjaivá Vityi Bertalan tanácsbíró ur elnöklete alatt, Uray József e. m. tanácsbíró, Takács Ferencz lelkész, az indítványtevő Szigethy Gyula, Lukács Mihály és Szoboszlai Pál tanítók kineveztetnek, jelentésük jövő gyűlésen elváratik.

A 3-ik pontba tett indítványra nézve e. m. közgyűlésünk kimodja — mit már eddig is nyilvánított — hogy az

e. megyei számoltató szék felállítását — az esperesi, illetőleg a tör. egyh. látogató küldöttség szigorú felülvizsgálása mellett szükségesnek nem látja.

A 4-ik pont alatt tett indítványt sem fogadhatja el e. megyénk, mert ez dulajdonképen semmi újabb intézkedést nem foglal magában.

21. A szamoszegi egyház közgyűlésünkhöz azon kérelmét intézi, hogy a múlt évben tett nagymérvű építkezései, különösen új iskolák és tanítói lakok emelése, az iskolateleknek szükségelt kibővítése végett tett ingatlan birtok vásárlása miatt kénytelen volt tetemes adósságot magas kamatlábra felvenni azon reményben, hogy azt egy néhány év alatt kedvező gazdasági viszonyok mellett letörleszti.

A gazdasági viszonyok azonban a legmostohább módon alakultak úgy annyira, hogy az egyháznak terjedelmes birtoka, valamint az egyház tagjainak földjei is vetőmagot is alig termettek meg. Hogy tehát az építkezés miatt előállott s ide beterjesztett 10110 frt nagy kamatu adósságtól az egyház megmeneküljön: a presbyterium elhatározta, hogy valamely jóhitelű pénzintézettől 4 és $\frac{1}{2}$ % mel' hosszabb idő alatt törlesztéssel lejáró tizezer frt kölcsönt veszen a presbyterium ezen szándékát az e végre egybehívott egyházi gyűlés is helyben hagyja: kéri azért nevezett egyház e. megyei gyűlésünket, hogy ezen kölcsön felvételére az engedélyt adná meg.

E. megyei közgyűlésünk a folyamodványban kifejtett okok alapján a kölcsön felvételét azon feltétel alatt engedélyezi, hogy az ide beterjesztett adósságot a felveendő tizezer frt kölcsönből törlessze.

22. Az ér-endrédi egyház még 1891-ik évben május 5-ikén tartott e. m. gyűlésünkhöz a végett folyamodott, hogy az u. n. kántorkoreshalmi jog czimen az államtól nyert ezer száz frtos kötvényét eladhassa. Nevezett e. m. közgyűlés ezen kérelmét az endrédi egyháznak akkor annyival inkább teljesíté, mert annak is tudomására jött, hogy ezen regale váltság árát a felállítandó 2-ik tanítóság alapjául kívánja az egyház felhasználni. Ezen kötvény eladásának felhatalmazását azonban akkor az említett egyház igénybe nem vette, most tehát azt kérelmezi, hogy az 1891-ik év május 5-ikén 11. sz. a. e tárgyban hozott határozatát e. m. közgyűlésünk ujlag hagyná helyben.

E. m. közgyűlésünk a mondott időben és szám alatt

hozott azon határozatát, hogy az endrédi egyház ezer száz
frtos kötvényét eladhassa, most ujlag helyben hagyja s
a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez pártolólág felterjesz-
tetni rendeli.

23. Szatmár megye közigazgatási bizottságának határozatából
kifolyólag ugyancsak szatmármegyi k. tanfelügyelő, esperes urhoz
megkeresést intézett, hogy több egyházakban az általuk fentartott is-
kolákban nincs elegendő tanterem sem tanítói állomás, hogy az is-
kolai törvény kívánatának elég tétessék; ugyan azért esperes ur arra
kéretik fel, hogy az illető hitközségeket uj tantermek építésére és
tanítói állomások szervezésére felhívni és buzdítani sziveskedjék.

Vármegyei k. tanfelügyelő ur megkeresése tudomásul
vétetik s a minden érdekelt egyházakhoz megküldött tan-
felügyelői felhívásra az illető egyházak figyelme komolyan
felhivatik.

24. A legközelebbi e. m. gyűlés 14. sz. határozata értelmében,
a ny.-megyesi, n.-dobosi, és ó.-apátii tanítók mint állami anyakönyv-
vezetők e. m. közgyűlésünkhöz azért folyamodnak, hogy engedtessék
meg nekik a tanítói hivatal mellett, az állami rendes illetőleg helyet-
tes anyakönyvvezetői hivatal viselése.

Egyh. megyei közgyűlésünk csak azon feltétel alatt
engedélyezi folyamodó tanítóknak az állami anyakönyvve-
zetői hivatalnak viselését, ha tanítói működésüknek legkis-
sebb hátrányául nem szolgál, s az tanítói működésüknek
sikerét legkevésbé sem csökkenti.

25. Olvastatott a gébei egyház presbyteriumának kérvénye, hogy
mivel az 1896-ik évi e. m. gyűlés 9. sz. határozatában kimondja, hogy
Kocsár Imre 1897-ik év augusztus havánál egyházukban tovább tani-
tói oklevél megszerzése nélkül tanítói hivatalt nem viselhet; mivel pe-
dig a tanítói oklevelet mind ez ideig meg nem szerezte távolittassék
el egyházukból, annyival inkább mert nevezett Kocsár Imre tanító ké-
pesség és szorgalom hiánya mellett az egyházhivei között bujtogató-
sával állásához nem illő magaviseletével, csak zavart és botránkozást
idéz elő.

Ezzel kapcsolatosan olvastatott Kocsár Imre tanítónak folyamo-
dása, melyben előadja, hogy a n. mélt. közoktatási miniszter ur, ké-
relmezőt ezen alapon, mert igazolva van, hogy már 1875-ik évben ta-

nitó volt, s tanítóskodásának 21 évét betölté: oklevél nélkül és a tanítói igazolvány részére megadatik, s a számára felajánlott 59 frt tanítói fizetés pótlék folyóvá tétetik.

A menyiben a fent hivatolt 1896. évi e. m. határozat hozatalra ez adott okot, mert a gebei egyház a törvényre hivatkozva okleveles tanítót óhajtott, annyival inkább mert az 59 frt fizetési pótlék is ettől tétetett függővé: e. m. gyűlésünknek ki kellett mondani az erre vonatkozó törvény értelmében, hogy Kocsár Imre ha oklevelet nem szerez a gebei tanítói állomáson nem maradhat; de mivel legfőbb helyen is a tanítói igazolványt megnyerte s ezzel együtt az 59 frt állami fizetési pótléket is — többé semmi ok nem áll fenn, hogy Kocsár Imre a gebei tanítói állomástól ez alkalommal elmozdittassék.

26. Szabó Lajos n.-ecsed-i tanító bemutatja első lelkészi vizsgáról tett képesítési bizonyítványát, s kápláni bekebelezését kérelmezi.

Felmutatott bizonyítványa alapján e. m. gyűlésünk mint káplánt egész készséggel kebelezi be.

27. Németh Ferencz debreczeni főiskolába az első theologiai tanfolyamra beiratkozott ifju a Márton keresztesi alapítványért adja be folyamodását.

E. megyei közgyűlésünk folyamodót nevezett jótétemény élvezetére a főiskolai tanárkarnak ajánlja.

28. Az e. törvény 283. §. értelmében felállítandó időszak-i tanács tagjaiul:

Ujlaky Gábor, Hosvay Aladár, Dienes Lajos rendes,
Lövey Pál, Korány János, Földvály Sándor póttagokul
ujolag megválasztatnak.

29. Jegyzőkönyv hitelesítésével

Esperes ur elnöklete alatt, a jegyző. közbejöttével,
Földvály Sándor, Kósa Ede, Tukacs Lajos, Berey József
és Kincses István az esperes ur által meghatározandó idő-
ben és helyen megbizatnak.

Hitelesítettett Mátészalkán, 1897. október hó 5-én.

Birósági ülés.

Elnökök: Segesvári József esperes, Földváry Sándor helyettes e. megyei gondnok.

Birósági tagok: Ujlaky Gábor, Korány János, Uray József, Kósa Ede, Domahidy Elemér e. m. tanácsbírák.

30. Tárgy: Vitkai ev. ref. egyház telekkönyvi tulajdonában lévő szántó föld iránt vitkai lakos Lencsés Istvánné, mint ezen földnek 26 év óta háborítlan birtokosa, telekkönyvi birtokba bocsátását kérelmezi. Véleményadásra kiadatik az e. megye jogtanácsosának.

31. Tárgy. Nagy-károlyi lakos, Szoboszlai Papp Józsefnek, a n.-károlyi egyháztanácsnak azon végzése ellen, miszerint őt az eddig fizetett 3 frt 50 kr. egyházi adó helyett 7 frt e. adóval terhelte meg, felebbezéssel él.

Előadó Korány János.

Felolvastatván Szoboszlai Papp Józsefnek az egyház tanács végzése ellen esperes urhoz intézett folyamodványa, melyben felebbezését azzal indokolja, hogy ő hivatala utáni fizetésén kívül semmi más vagyonnal nem bír, és ő, mint vegyes házasságban élő csak fél egyházi adóval róvható meg s végre, mert ez egyh. megye is őt már előbbi időkben csak 3 frt 50 kr. egyházi adó fizetéssel terhelte meg.

Ezzel kapcsolatosan olvastatott az illető n.-károlyi egyház tanácsnak a felebbezésre 1897. április 1-én tartott ülésének végzésében adott felelete, mely egyházukban 3 frt 50 kr. egyházi adóval csak a 300 frttal bíró dijnokok, szegényebb sorsu iparosok rovattak meg; míg ellenben a 900—1000 frt jövedelemmel bíró egyház tagjai — mely osztályba felfolyamodó, mint vármegyei fő számvevő is tartozik — 18 frt egyházi adóval terheltettek, így említett fel folyamodót a legméltányosabban csak a 14 frt egyházi adó fizetők osztályába sorozta s mint vegyes házasságban élőnek felével, 7 frttal kellett megterhelni, mely az igazság és jó rend érdeke tekintetében lejjebb nem szállítható.

Egyházmegyei bíróságunk mielőtt e tárgyban ítéletet hozhatna a küldöttség előterjesztését kívánja meghallgatni, mely küldöttség biztos tudomást szerez arról, hogy említett Szoboszlai Papp József a többi egyházi adófizetőkhez mérten 14 frt adófizetők osztályába sorozható-e? következőképen, mint vegyes házas ennek felével megróvható-e? A küldöttség tagjaiul Uray József, Ilosvay Aladár, Domahidy Elemér tanácsbíró urak bizatnak meg.

Tárgy. A börtvényi egyháztanács kérelmezi, a tanításban való sikertelensége, tanítóhoz nem illő magaviselete folytán a tanítói hivatalra magát képtelenné és érdemtelenné tett leánytanítójának Szikszay Albertnek a tanítói hivatalától azon helyről való elmozdítását.

Az ügyiratok s a bepanaszlott tanító védelmének felolvasása az előadó véleményének meghallgatása után e. megyei bíróságunk következőképen

I t é l t:

Szikszay Albert hivatalában ideiglenesen meghagyják, azonban komolyan utasítatik, hogy nyugdíjaztatása végett a kellő lépéseket azonnal megtegye

I n d o k o k:

Habár a legközelebbi egyházlátogatás iskoláját nem kielégítőnek találta is, de bepanaszlott ellen oly konkrét eset, mely miatt hivatalától való egfosztássalsujtatnék, ellene fel nem hozatott, így ez ügy fegyelmi uton nem is tárgyalható; másrésről azonban átlátván bíróságunk a bepanaszlott hivataloskodásának a nevelés ügyére kiszámíthatlan hátrányát, — a mely testi és szellemi erejének megfogyatkozásából ered — őt oda kellett utasítani, hogy nyugdíjaztatásáért, elgyengülése alapján, az illető helyen a lépéseket azonnal megtegye.

Tárgy. Nyírmegyesi lakosok Szondi L. József és M. János a reájuk rótt 8 véka gabona egyházi adó fizetést sérelmesnek találván, az egyháztanács végzése ellen folyamodnak s egyházi adójuknak 6 vékára való leszállítását kérelmezik.

Az ügyiratok s az egyháztanácsnak a felfolyamodásra adott felelete felolvastatván, az előadó meghallgatása után e. m. közigazgatási bíróságunk következőleg

I t é l t:

Fellebbezők kérelmükkel elutasították s a reájuk az é. tanács által kivetett 8 véka élet megfizetésére elköteleztetnek.

I n d o k o k:

Mert mindkét fellebbező ezen osztályba soroztatott, melybe vagyoni állásoknál fogva — a többi adófizetőkre tekintve — tartoznak, mert Szondi L. Józsefnek ezen megokolása, hogy ő földjeit felébe dolgoztatja, figyelembe nem vehető, a mennyiben a földbirtoknak mikénti műveltetése vagy használata a tulajdonosnak szabad tetszésétől függ, de az azzal járó teher viselés alól felmentésre semmi esetben sem adhat jogot.

Tárgy. Gebei lelkész és tanító az illető telkük után fizetett u. n. regále váltság díj kamatainak, mint a lelkészi, illetőleg tanító jövedelme járulékához tartozó javadalomnak részükre való megítélését kérelmezik. E tárgyban a közigazgatási bíróság következőleg

I t é l t:

Kérelmezők kérésükkel elutasítatnak s a regále díj váltság kamatainak élvezetében az illető egyház mint tulajdonos továbbra is meghagyatik.

I n d o k o k:

A regále jövedelem mint az ingatlan birtoktól különálló tulajdon tekintetett mindenkor a polgári bíróság által, úgy, hogy az adás vevési szerződésben, mindenkor külön megemlítendő volt, hogy a regale jövedelem a birtok vásárlót illeti és csak akkor lett a vásárló tulajdona, ha az adás vevési szerződésben annak eladása is megnevezve volt. A belhivatalnokok a telkek haszonélvezetét bírják hivatali jövedelemben, de annak királyi kisebb haszon élvezeti jogában még sehol nem részesültek, hacsak a díjlevélben külön megnevezve nincs. Ezen alapon folyamodó lelkész és tanító javára a követelés megállapítható nem volt.

Lelkész ezen végzés ellen fellebbezését jelenté be.

Tárgy. Tukacs Albert domahidi lelkész fellebbezett ügye.

A Kraszna szabályozó társulat a domahidi lelkészi hivatal földjéből 8 holdat 1700 frt értékben kisajátított. E. m. közgyűlésünk e tárgy-

ban úgy intézkedett, hogy a lelkésznek, addig is míg a kifizetett kisajátítási áron, más hasonmennyiségű és minőségűt vásárolhat, a lelkési használatára az egyház a magáéból 8 hold földet átboesítani tartozik. A lelkész az egyháztól átengedett földet használatába is vette. Most azonban a lelkész az egyházi előjáróságtól azt kérlemzte hogy ő az 1700 frt tőke kamatba részesítessek, azon alapon, mert a használatára engedett 8 hold föld ugar természetű volt és úgy az neki semmit sem jövedelmezett. Ezen kérését a lelkésznek a presbyterium nem teljesítvén, végzése ellen az e. m. közigazgatási bírósághoz folyamodott, mely ügyben ez következőleg

l t é l t:

Tukacs Albert lelkész folyamodása elutasítatik az illető presbyterium végzése megerősítettik.

l n d o k o k:

Mert a presbyterium határozatából kétségtelenül meggyőződött bíróságunk, hogy Tukacs Albert lelkészt az e. előjáróság felszólítja, hogy tetszése szerint válaszson az 1700 frt kisajátítási pénz kamata, vagy a 8 hold föld használata között. Miután a lelkész a föld haszon élvezetét választá, közte és az egyház között e tárgyban egyezség jött létre, a mely csak a két fél kölcsönös kiegyezése folytán változtatható meg.

Nem vehető figyelembe folyamodó lelkésznek azon indokolása, hogy az egyháztól nyert 8 hold föld az évben ugar természetű volt — mert ott szabad gazdálkodás lévén — a nyert földet szabad tetszése szerint használhatta, hogy azt az azt használó lelkész ugarban hagyta, az a haszon élvező lelkésznek szabad tetszésétől függött, a mely a jövő őszi termésnél előnyére szolgál. Mind ezeknek alapján a lelkészt kérelmével elutasítani kellett.

Számadása Vityi Bertalan gyámintézeti pénztárnoknak 1896. évi aug. 1-től 1897. évi aug. 1-ig.

B E V É T E L.

Napló sz.	Bevétel ideje	A bevétel megnevezése	frt	kr.
1	1896. aug. 1.	Pénztári maradvány	158	34
2	" " 9.	Király István ópályi-i lelkész kamatba fizetett	45	—
3	" jun. 8.	Szabó Lajos n-ecsedti tanító 50 frt után kamatba fizetett	4	—
4	" aug. 21.	Kiss Mihály jármi-i lakos 800 frt után félévi kamatba fizetett	32	—
5	" szept. 6.	A n.-károlyi önsegélyző népbank adományozott gyámintézetünknek	15	—
6	" " 26.	A n-dobosi egyház kamatba fizetett	50	—
8	" " 27.	Asztalos György n.-károlyi lelkész kamatba fizetett	20	—
9	" " 27.	Kovács Károly n.-ecsedti tanító néh. Mészár Mihály helyett fizetett	7	69
10	" okt. 11.	Farkas András irinyi lakos 250 frt egy évi kamatjába fizetett	20	—
11	" " 11.	Csighy Ferencz k.-daróczi lelkész kamatba fizetett	12	—
12	" " 20.	Veress Imre irinyi lelkész kamatba fizetett	3	—
13	" nov. 10.	Aparaszniai egyh. kamatba fizetett	16	—
14	" " 10.	Turóczi Gyula paraszniai lelkész kamatba fizetett	6	—
15	" " 13.	Hagymási Sándor gyulai tanító kamatba fizetett	8	—
16	" " 13.	Kiss Mihály jármi-i lakos kamatba fizetett	32	—
17	" " 21.	A géresi egyház 1000 frt után kamatba fizetett	120	—
18	" decz. 1.	Nt. esperes ur a Baldachy alap 1896. évi osztalékból küldött	40	50
19	" " 14.	Az 1104. számú népbanki könyvre kivettem	1100	—
20	" " 14.	Az irinyi egyház kamatba fizetett	20	—
24	" " 31.	Havas Gyula börvelyi lelkész kamatba fizetett	6	—

Napló sz.	Bevétel ideje	A bevétel megnevezése	frt	kr.
25	1897. jan. 4.	Az 1104. népbanki könyvre kivettem	165	—
26	" " 5.	Krancz Sámuel Kalmár Ferencz helyett kamatba fizetett	30	—
28	" " 5.	Kovács Jánosné Pankotai Terézia 200 frt után kamatba fizetett	8	—
29	" " 11.	Mikó Ferencz gebei lakos kamatba fizetett	24	—
30	" " 11.	Papp Miklós gebei lakos kamatba fizetett	24	—
31	" " 13.	A szaniszlói egyház tőkébe fizetett	200	—
32	" " 13.	A szaniszlói egyház 200 frt után kamatba fizetett	16	—
34	" " 15.	Csighy István kr. sz.-miklósi lelkész kamatba fizetett	3	—
35	" " 19.	Balogh Ferencz géresi lelkész kamatba fizetett	3	—
37	" " 23.	Abos Ferencz gebei lakos 400 frt után kamatba fizetett	32	—
38	" " 23.	Kincses István m.-szalkai lelkész kamatba fizetett.. . . .	12	—
39	" febr. 4.	A gebei egyház 1000 frt után kamatba fizetett	120	—
40	" " 4.	A gebei egyház 1000 frt tartozásából lefizetett	700	—
42	" " 9.	Tukacs Lajos ny. megyesi lelkész kamatba fizetett	18	—
43	" " 9.	Király István ó-pályi lelkész 1500 frt után kamatba fizetett	45	—
44	" " 22.	Az 1104 számú népbanki könyvre kivettem	50	—
46	" márcz. 4.	Farkas Mihály irinyi lakos kamatba fizetett	20	—
47	" ápril. 4.	Az olesvai egyház 200 frt után kamatba fizetett	32	—
48	" " 7.	Takács Ferencz berei lakos 350 frt után fél évi kamatba fizetett	14	—
49	" " 10.	Korány János dobrai lelkész kamatba fizetett	6	—
50	" " 13.	Veres Imre irinyi lelkész kamatba fizetett	3	—
53	" " 21.	10 drb népbanki részvény után osztalék	280	—

Napló sz.	Bevétel ideje	A bevétel megnevezése	frt	kr.
54	1897. máj. 2.	Szabó Károly fábiánházai lelkész kamatba fizetett	42	—
55	" " 2.	Szigethy Gyula gebei lelkész az egyház évi gyámintézeti járuléka fizetett	4	—
59	" " 8.	A kr. sz.-miklósi egyház kamatba fizetett	50	—
60	" " 11.	Az 1104. számú népbanki könyvből kivettem	400	—
63	" " 16.	Nt. esperes ur az egyházlátogatáskor a gyámintézet részére begyűlt összeget megküldötte, mely összeghez a lelkészek közül következők járultak évi járulékaik befizetése alól: Asztalos György 15 frt, Szabó Menyhért 5 frt 40 kr, Tukacs Albert 7 frt 50 kr, Rácz Elek 7 frt 50 kr, Korány János 12 frt, Csighy István 6 frt, Veres Imre 5 frt 25 kr, Nagy Károly 5 frt 25 kr, Pataki Sándor 10 frt 50 kr, Takács Ferencz 9 frt, Uray József 12 frt, Vityi Bertalan 6 frt 75 kr, Darcsi Bertalan 7 frt 50 kr, Berei József 15 frt, Kincses István 15 frt, Király István 6 frt, Szabó Gusztáv 24 frt, Kósa Dániel 11 frt 25 kr, Lövei Pál 12 frt 75 kr, Ujlaki Gábor 10 frt 50 kr, Kéri Pál 3 frt 75 kr, Segesvári József 15 frt.	365	83
64	" " 16.	Hagymási Sándor gyulaji tanító kamatba fizetett	8	—
65	" " 16.	A géresi egyház kamatba fizetett	40	—
66	" " 16.	Balogh Ferencz géresi lelkész évi járuléka fizetett	9	—
67	" jun. 8.	Nt. esperes ur az 1897. évi államségély gyámintézetet illető részét megküldte	480	50
74	" jul. 11.	Az 1104. számú népbanki könyvből kivettem	300	—

Napló sz.	Bevétel ideje	A bevétel megnevezése	frt	kr.
76	1897. jul. 21.	A gebei egyház 400 frt után fél évi kamatba fizetett	16	—
77	„ „ 22.	Az 1104. számú népbanki könyvből kivettem	100	—
79	„ „ 27.	Balogh Ferencz géresi lelkész 100 frt után kamatba fizetett . . .	3	—
Összes bevétel:			5338	86

azaz Ötezerháromszázharmincznyolcz frt 86 kr.

K I A D Á S.

Napló sz.	Kiadás ideje	A kiadás megnevezése	frt	kr.
7	1896. szept. 26.	Pénztárnok tisztelet-dija 1896. ápr. 24—1897. ápr. 24-ig . . .	100	—
22	" decz. 15.	Az országos gyámintézetbe a lelkészek belépési és évi járulékai kifizettetett	1301	44
23	" " 15.	Az országos gyámintézet részére küldött pénz portója	1	50
27	1897. jan. 5.	Kovács Jánosné szül. Pankotai Teréziának bekebelezés mellett kölcsön adtam	200	—
33	" " 15.	Csighy István kr. sz.-miklósi lelkésznek kölcsön adtam	100	—
36	" " 19.	özv. Kovács Mihálynének özvegyi illetékéből kiadtam	50	—
41	" febr. 8.	Az 1104. számú népbanki könyvre betettem	1050	—
51	" ápr. 13.	Szigethy Gyula gebei lelkésznek kölcsön adtam bekebelezés mellett	150	—
56	" máj. 3.	özv. Kiss Lajosnának évi díjban kifizettem	125	—
57	" " 3.	özv. Nagy Gáspárnének évdíjban kiadtam	125	—
58	" " 3.	Papp Johannának néh. Papp Arthur leányának kiadtam	62	50
61	" " 11.	Szikszai Józsefnének kifizettem	125	—
62	" " 12.	özv. Lengyel Pálnének évi díjban fizettem	250	—
67	" " 16.	Papp Vilmának néhai Papp Lajos leányának évi díjban kiadtam	125	—
68	" " 16.	néhai Papp Arthur leánya Johanna részére kifizettem	62	50
69	" " 24.	özv. Kubinyi Károlynének évi díjban fizettem	125	—
70	" " 30.	özv. Biró Károlynének évi díjban elküldtem	125	—
72	" jun. 14.	Az 1104. számú népbanki könyvre betettem	500	—
73	" " 14.	Az államsegély nyugtájára bélyegre kiadtam	2	50

Napló sz.	Kiadás ideje	A kiadás megnevezése	frt	kr.
45	1897. jun. 23.	özv. Kovács Mihálynénak évi díj- ban kifizettem	75	—
75	" jul 21.	A gebei egyháznak kölcsön adtam	400	—
78	" " 22.	Rácz Elek k.-majtényi lelkésznek kölcsön adtam	100	—
Összes kiadás:			5155	44

Összes bevétel 5338 frt 86 kr.

Összes kiadás 5155 frt 44 kr.

Pénztári maradvány 183 frt 42 kr.

azaz Száznolczvanhárom frt 42 kr.

A folyó évi szept. 28-án M.-Szalkán tartandó egyházmegyei gyű-
léshez megvizsgálás végett betérjeszti.

Bere, 1897. szeptember 12.

Vityi Bertalan

gy. int. pénztárnok.

A n.-károlyi egyházmegye papi, özv.,- árva-gyámintézet
összes vagyoni értékének áttekintése.

Sor sz.	‰	Kötvény szám	Az elhelyezett tőkék megnevezése	Tőke		Kamat		Összesen	
				ft	kr.	ft	kr.	ft	kr.
1	6	38	Lelkészeknél	5135	37	818	92	5954	29
2	8	10	Egyházaknál	5400	—	480	—	5880	—
3	8	5	Tanítóknál kezesek mellett	300	—	94	—	394	—
4	8	1	Váltóra Asztalos Kálmánál	76	—	36	68	112	68
5	8	9	Bekebelezés mellett	3300	—	214	—	3514	—
6	8	1	Per alatt	1500	—	2248	51	3748	51
7	—	—	Az 1104. és 2242. számú népbanki könyvekben elhelyezve	3392	94	—	—	3392	94
8	—	10	drb egyesített népbanki részvény névértéke	—	—	—	—	2000	—
9	—	—	Lelkészi járulékok hátraléka	—	—	—	—	638	48
10	—	—	Pénztári maradvány	—	—	—	—	183	44
Összesen : 25818				32					

Kimutatta Berében, 1897. szept. 11.

Vityi Bertalan
gy. int. pénztárnok.

K I M U T A T Á S A

a nagy-károlyi ev. ref. egyházmegye

KÖZIGAZGATÁSI PÉNZTÁRÁNAK

az 1897. évről.

A nagy-károlyi ev. ref. egyházmegye
az 1896. év január hó I-ső napjától

Folyó szám	Bevétel ideje	Bevételt igazoló ok- mány száma	Bevételi tárgy	1	
				Egyház- és m. köz- igazga- tásra	
				frt	kr.
1	jan. 1	"	Pénztári maradvány 1895. évről	—	—
2	" 17	1 darab	A n.-dobosi egyháztól az 1000 frtos kötvényes tar- tozás 8 % kamatja 1895. év okt. 9-éig	—	—
3	" 18	2 "	A Fonciere pesti biztosító intézetől az egyházmeg- yének esperesi úton be- küldött nyeremény oszt- talék	—	—
4	" 20	"	B. cz. takarékpénztári betét könyvre kamat	—	—
5	febr. 16	3 "	A dobosi egyháztól az új templom megvizsgálásá- ra szakértőknek adott előleg vissza adatott	—	—
6	ápr. 20	4 I. a. b c.	Dobra	32	80
7	"	"	Géres	29	72
8	"	"	K.-Darócz	16	47
9	"	"	Szentmiklós	4	41
10	"	"	Kis-Majtény	16	85
11	"	"	Domahida	8	22
12	"	"	Kaplony	8	08
13	"	"	Börvely	39	25
14	"	"	Nagy-Károly	86	98
15	"	"	Genes	25	38
16	"	"	Iriny	12	99
17	"	"	Dengeleg	6	01
18	"	"	Er-Endréd	25	21
19	"	"	Körtvélyes	33	80
20	"	"	Szaniszló	10	63
21	"	"	Bere	13	—
22	"	"	Csomaköz	5	58
23	"	"	Jármí	15	77

közigazgatási pénztárának bevétele
bezárólag az év decz. 31-ik napjáig,

[illegible]

Folyó szám	Bevétel ideje	Bevételt igazoló okmány száma	Bevételi tárgy	1	
				Egyházk. és m. köz-igazgatásra	
				frt	kr.
24	ápr. 20	4. III. a. b. c.	Pályi	9	86
25	"	"	Dobos	26	82
26	"	"	Ilk	14	76
27	"	"	Parasznya	4	21
28	"	"	Papos	6	63
29	"	"	Nyir-Megyes	34	10
30	"	"	Hódász	14	65
31	"	4. IV. a. b. c.	Vitka		
32	"	"	Olesva	20	95
33	"	"	Apáti	23	84
34	"	"	Szamosszeg	64	44
35	"	"	Máté-Szalka	76	47
36	"	"	Fábiánháza	24	55
37	"	"	Nagy-Ecsed	66	80
38	"	"	Mérk	20	15
39	"	"	Gébe	24	—
40	"	"	Jánosi	33	85
41	szept. 6	5 darab.	A nagy-dobosi egyház az 1000 frt kamatjába az 1896. év október hó 9-éig fizetett	—	—
42	" 24	6 "	Nt. Ujlaky Gábor főjegyző ur a börvényi per-költségből fenmaradt összeget bebűldte	—	—
43	okt. 10	7 "	A Fonciere pesti biztosító intézettől az e. megyéhez küldött nyeremény osztalék az 1896. évre	—	—
44	nov. 9	8 "	A n.-ecsedi egyház régi e. adókönyvecskék árába fizetett	—	—
45	" 28	9 "	A n.-dobosi egyház az 1000 frt kamatjába az 1896. év október 9-éig fizetett	—	—
46	decz. 5	10 "	Az apáti egyháztól a 42 frt tőke 1896. évi 6% kamata	—	—
Összesen				857	23

2		3		4		5		6		Jegyzet
Hivatalos nyomtatványra		Tápintézeti kegyadomány		Tűzbizt. nyere-mény osztalék		Kintlevő tőkék és kamatokból		Előre nem láthatókból		
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
2	10	—	—	—	—	—	—	—	—	a bevétel 4. tételé alatt befizette 1897. május 12-én.
2	10	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	10	—	50	—	—	—	—	—	—	
2	10	—	20	—	—	—	—	—	—	
2	10	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	10	—	50	—	—	—	—	—	—	
2	10	—	40	—	—	—	—	—	—	
U		T		Ó		L		A	G	
2	10	1	—	—	—	—	—	—	—	
2	10	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	10	1	—	—	—	—	—	—	—	
2	10	1	—	—	—	—	—	—	—	
2	10	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	10	3	—	—	—	—	—	—	—	
2	10	—	50	—	—	—	—	—	—	
2	10	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	10	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	10	1	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	50	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	4	65	
—	—	—	—	35	90	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	28	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
71	40	19	50	71	80	164	43	189	20	

Ezek szerint az összes bevétel volt:

	frt	kr.
I-ső rovat	857	23
II-ik rovat	71	40
III-ik rovat	19	50
IV-ik rovat	71	80
V-ik rovat	164	43
VI-ik rovat	189	20

Ezek szerint az 1896-ik évben a bevétel összege volt: 4373 | 56

Mérk, 1898. év február hó 3-án.

Kiadta:

Darcsi Bertalan

e. m. pénztárnok.

K I M U T A T Á S A

a nagy-károlyi ev. ref. egyházmegye

KÖZIGAZGATÁSI PÉNZTÁRÁNAK

kiadásáról az 1896. évben.

Kiadás az 1896-ik évben az egyházmegye részéről.

Polyó szám	Kiadás ideje	A kiadást igazoló okmány száma	Kiadás tárgya					1		2		3		4		5	
								Egyházkerületi közizgatásra	frt	Egyházm. közizgatásra	kr.	Hivatalos nyomatványokra	frt	Tapintézetre	frt	Előrenem látóhatókra	frt
1	ápr. 28.	1	Egyházkerületi és m. közizgatásra az 1896. évre	364	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30 ¹⁾	—
2	"	2	Weisz Zsigmondnak az 1895. évi jegyzőkönyvek nyomtatása árában	—	—	—	—	—	—	—	—	36	58	—	—	10 ²⁾	—
3	"	3	A prot. irodalmi társulatnak a 100 frt tag-sági díj 3 évi (1893., 94., 95.) kamatja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10 ³⁾	—
4	máj. 15.	4	Ujlaki Gábornak az 1896/7. évre járó tisztelet-díjába	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	20 ⁴⁾	—
5	"	5	Ujlaki Gábornak az 1896. május 28-iki e. k. gyűlésre e. m. képviselői díjában	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	ápr. 12.	6	Tukacs Albertnek visitálási fuvar- és napi-díjában	—	—	—	—	9	50	—	—	—	—	—	—	—	—
7	" 14.	7	Korány Jánosnak t.-bírói, visitálási, és fuvardíjában	—	—	—	—	24	95	—	—	—	—	—	—	—	—
8	"	8	Uray József tanácsbírói és 9 egyházban visitálási napidíjában	—	—	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	"	9	Takács Ferencnek visitálási nap- és fuvardíjában	—	—	—	—	10	50	—	—	—	—	—	—	—	—
10	"	10	Vityi Bertalannak tanácsbírói honorárium	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	" 16.	11	Kósa Edének tanácsbírói és nyolcz egyházban visitálási napi díjában	—	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Ezek szerint az összes kiadás volt:

	frt	kr.
I-ső rovat	264	—
II-ik rovat	606	95
III-ik rovat	90	83
IV-ik rovat	20	—
V-ik rovat	48	80
Összes kiadás az 1896-ik évbe	1030	58
Összes bevétel „ „ „	1373	56
Pénztári maradvány	342	98

Mérk, 1898. év február hó 3-án.

Kiadta:

Darcsi Bertalan

e. m. közpénztárnok.

KIMUTATÁS

*A nagy-károlyi ev. ref. egyházmegye közigazgatási pénztárának
vagyonai állapotáról az 1896-ik évvégén.*

Sor szám	A kint levő összeg megnevezése	összesen	
		frt	kr.
1	Kötvényeken kebelbeli egyházaknál	1497	20
2	Kamat hátralékok	40	86
3	E. adókönyvek árából kir.-daróczi egyháznál .	6	—
4	E. látogatáskor fizetetlen maradt követelések .	116	27
5	Pénztári maradvány takarekba	342	98
	Összesen :	2003	31

Mérk, 1898. év február hó 3-án.

Kiadta:

Darcsi Bertalan

e. m. közpénztárnok.

TÁRGYMUTATÓ.

1. E. m. gondnok ur meg nem jelenhetése sajnosan vétetik tudomásul, Földváry Sándor legidősebb tanácsbíró ur a társ elnöki szék elfoglalására felkéretik.
2. Képviselők megbízó levelei.
3. Lövey Pál, Dienes Lajos, Szintay István, Szilágyi Dienes tanácsbírók meg nem jelenhetése sajnálattal vétetik tudomásul.
4. Domahidy Elemér megválasztott tanácsbíró, hivatalos székét elfoglalja.
5. Esperesi időközi hivatalos jelentés.
6. Egyházkerületi főjegyzőnek Tóth, Sámuel urnak hivataláról lett lemondása sajnálattal vétetik tudomásul, érdemei egyház megyei közgyűlésünk által is jegyzőkönyvbe vétetnek.
7. Pócsik Endre olcsvai tanító halála részvétellel vétetik tudomásul.
8. Bakesi Áron tanítónak K.-Daróczra, Szikszai Albertnek csomaközi tanítóságra lett meghívásuk tudomásul vétetnek.
9. Az 50 frtos tanítói korpótlék fedezéséről való intézkedésre az iskola fentartó egyházak figyelmeztettetnek.
10. Az ötszáz frt fizetéssel nem bíró lelkészek számára egyházmegyénkhez beküldött 450 frt segélynek esperes ur által történt kiosztása tudomásul vétetik.
11. Tanév közben a tanítók hivatalukat el nem hagyhatják.
12. A fő iskola ujja építésénél az egyes egyházainkat terhelő követelésről esperes ur felvilágosítást ad.
13. Az országos közalaphoz folyamodók.
14. Tőke Segélyért folyamodók.
15. A ref. segélyegylethez folyamodók.
16. Rendkívüli államsegélyért folyamodók.
17. Az egyházmegyékhez utasított konventi vélemény.
18. Gyámintézeti pénztárnok számadása.
19. A lelkészi értekezetről előterjesztés.
20. Gebei lelkész Szigethy Gyula indítványai.
21. A szamosszegi egyház kérvénye.
22. Az ér-endrédi egyház kérvénye.

23. Vármegyei k. tanfelügyelő megkeresése egyes egyházakban tanítói állomások és tantermek felállítása tárgyában.

24. Állami anyakönyvvezetői hivatalt viselő tanítók kérvénye.

25. A gebei egyház presbyteriumának Kocsár Imre tanító elmozdításáérti kérvénye.

26. Szabó Lajos n.-ecsedí tanító, mint káplán bekebeleztetik.

27. Német Ferencz 1. éves theologus Márton keresztesi alapítványra ajánltatik.

28. Időközi tanács megalakítása.

29. Jegyzőkönyvi hitelesítésről intézkedés.

Bírósági ülés.

30. Vitkai volt lakos Szalay György hagyatékához tartozó föld iránti követelése Lencsés Istvánnénak.

31. Szoboszlai Pap József n.-károlyi lakosnak az egyházi adó eleni fellebbezése.

32. A bórvelyi egyház kérelme Szikszai Albert tanítója ellen.

33. Szondi József ny.-megyesi lakos felebbezése az egyházi adózás ellen.

34. Gebei lelkész és tanítónak keresetük az egyház ellen a regale jövedelem tárgyában.

35. Tukacs Albert domahidai lelkész keresete az egyház ellen.

